

Migratieradar Asiel najaar 2023

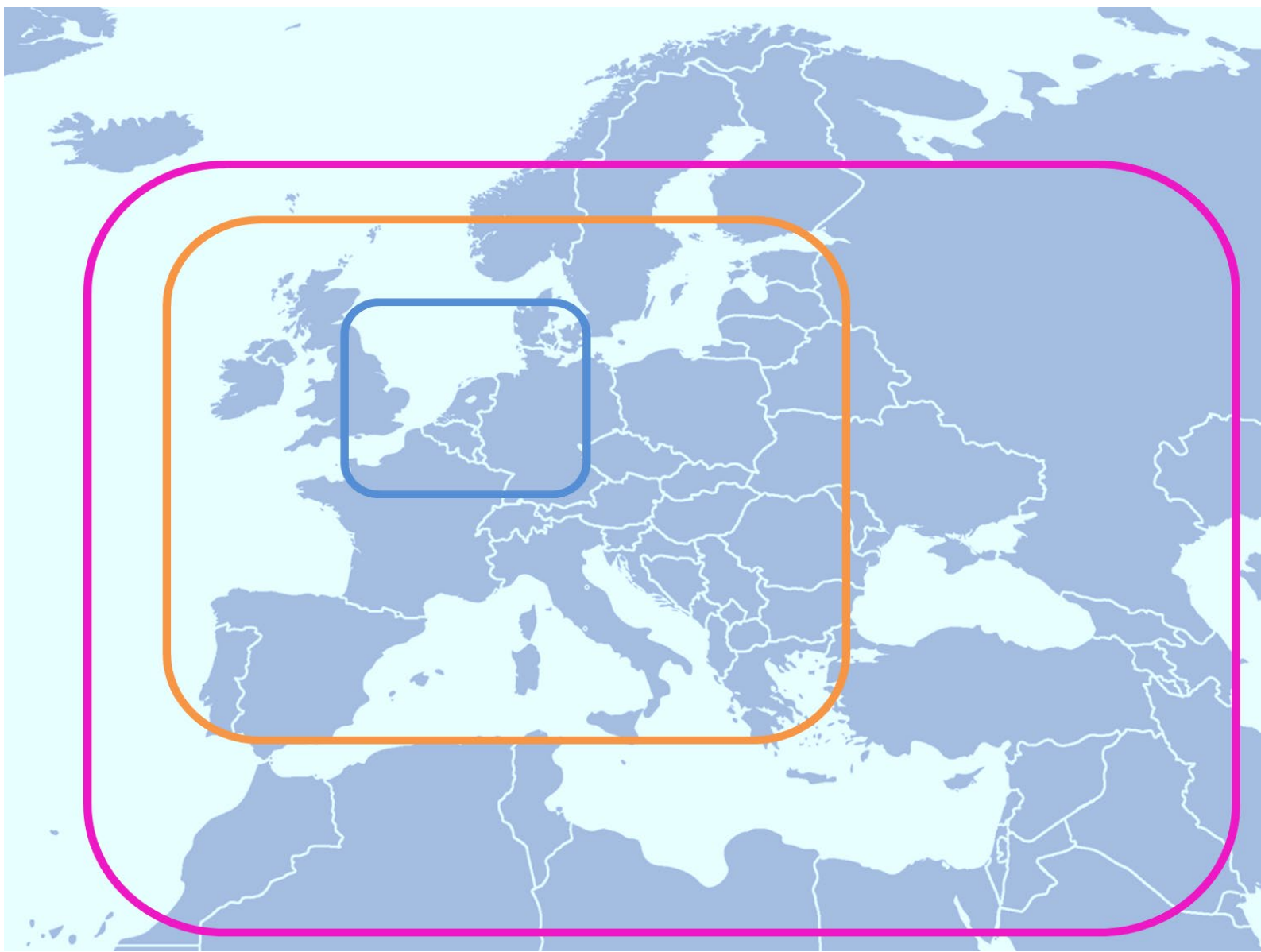
Ontwikkelingen mei – juli/augustus 2023 en verwachting van
asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

titel	Migratieradar Asiel Najaar 2023: Ontwikkelingen mei – juli/augustus 2023 en verwachting van asiel gerelateerde migratie
status	definitief
auteurs en redactie	IND/SUA/O&A
co-auteurs	Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND
contactgegevens	IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag migratieradar.oena@ind.nl

Inhoud

1	INLEIDING.....	5
1.1	AANLEIDING EN DOELEN	5
1.2	BRONNEN EN METHODEN	5
1.3	OPBOUW RAPPORT.....	5
2	RELEVANTE ONTWIKKELINGEN IN HERKOMST- EN TRANSITLANDEN.....	6
2.1	ZUID-AMERIKA	6
2.1.1	Colombia.....	6
2.1.2	Venezuela.....	6
2.2	SUB-SAHARA AFRIKA	7
2.2.1	Ethiopië.....	7
2.2.2	Eritrea	7
2.2.3	Nigeria	8
2.2.4	Somalië	8
2.3	NOORD-AFRIKA	9
2.3.1	Algerije.....	9
2.3.2	Libië.....	9
2.3.3	Marokko.....	10
2.3.4	Soedan	10
2.3.5	Tunesië.....	11
2.4	AZIË	12
2.4.1	Afghanistan.....	12
2.4.2	China	12
2.4.3	Pakistan	13
2.5	MIDDEN-OOSTEN	13
2.5.1	Irak.....	13
2.5.2	Iran.....	14
2.5.3	Jemen.....	15
2.5.4	Syrië	15
2.5.5	Turkije	15
2.6	EUROPA	15
2.6.1	Oekraïne.....	15
2.6.2	Belarus	16
2.6.3	Rusland	17
3	ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	18
3.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN DE EU	18
3.2	BELEIDSONTWIKKELINGEN IN EUROPESE LANDEN	19
3.2.1	België	19
3.2.2	Duitsland.....	19
3.2.3	Hongarije	20
3.2.4	Polen	20
3.2.5	Verenigd Koninkrijk.....	20
4	ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND	21

4.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	21
4.1.1	<i>Aanpassingen landenbeleid</i>	21
4.1.2	<i>Herbeoordelingen veilige landen van herkomst</i>	22
4.1.3	<i>Oekraïne.....</i>	22
4.1.4	<i>Overige.....</i>	23
4.2	EERSTE ASIELAANVRAGEN	23
4.2.1	<i>Nationaliteiten.....</i>	24
4.2.2	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen.....</i>	29
5	UITGELICHTE NATIONALITEITEN.....	33
5.1	SYRISCHE NATIONALITEIT	33
5.1.1	<i>Ontwikkelingen</i>	33
5.1.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	34
5.2	TURKSE NATIONALITEIT.....	36
5.2.1	<i>Ontwikkelingen</i>	36
5.2.2	<i>Asielaanvragers in de EU en Nederland.....</i>	36
5.3	MAROKKAANSE NATIONALITEIT	38
5.3.1	<i>Ontwikkelingen</i>	38
5.3.2	<i>Asielaanvragers in en Nederland</i>	38
5.4	MOLDAVISCH NATIONALITEIT	40
5.4.1	<i>Ontwikkelingen</i>	40
5.4.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	40

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelen

Asielmigratie is een complex fenomeen. Politici, beleidsmedewerkers en uitvoeringsinstanties in de migratieketen hebben behoefte aan een zo goed mogelijk inzicht in deze migratievorm. Daarnaast bestaat de behoefte aan onderbouwde verwachtingen, waardoor uitvoeringsorganisaties in de asielketen zich mogelijk kunnen voorbereiden op wat er de komende periode kan gebeuren. Een aantal producten geeft reeds dergelijke inzichten en/of verwachtingen. Zo publiceert DG Migratie een prognose van het aantal asielaanvragen dat Nederland de komende jaren kan verwachten en stelt deze tweemaal per jaar bij.¹ Ook publiceert de IND iedere maand het aantal asielaanvragen in Nederland van de voorgaande maand² en publiceren EUAA en Eurostat cijfers van de aantallen asielaanvragen in de EU(+). Het Ministerie van Buitenlandse Zaken en TOELT rapporteren over de situatie in herkomst- en transitlanden van asielzoekers. Deze informatie wordt veelal afzonderlijk aangeboden. De Migratieradar Asiel brengt de diversiteit aan ontwikkelingen samen om de aantallen asielaanvragen van de afgelopen maanden te duiden en in perspectief te plaatsen, en een verwachting voor de komende maanden te formuleren. Aan de prognoses kunnen geen rechten worden ontleend.

In iedere editie van de Migratieradar Asiel worden ook enkele nationaliteiten uitgelicht.

1.2 Bronnen en methoden

Voor een helder beeld van de asielinstroom in Nederland zijn in de Migratieradar Asiel ontwikkelingen in diverse werelddelen en op diverse terreinen, zoals politiek, migratiebeleid, maatschappelijke impact en de recente asielinstroom, samengebracht. Kwalitatieve ontwikkelingen zijn verzameld uit politieke stukken, nieuwsbrieven en mediaberichten. Daarnaast worden waar mogelijk signalen meegenomen uit het signaleringsoverleg asiel, (ad hoc) onderzoeken van de afdeling Onderzoek & Analyse (O&A) van de IND. Kwantitatieve ontwikkelingen zijn gebaseerd op cijfers uit databases van onder andere de IND. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven.

1.3 Opbouw rapport

Hoofdstuk 2 beschrijft relevante ontwikkelingen in een aantal belangrijke herkomst- en transitlanden buiten de EU. Hoofdstuk 3 schetst de ontwikkelingen in de EU en EU-lidstaten wat betreft onder andere beleid en aantallen asielaanvragen, hoofdstuk 4 die in Nederland. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 enkele nationaliteiten uitgelicht.

¹ Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2023. Meerjaren productie prognose (MPP) 2023-1.

² IND, 2023. [Asieltrends](#).

2 Relevante ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden

In dit hoofdstuk worden relevante ontwikkelingen uit het tweede tertaal van 2023 in een aantal herkomst- en transitlanden³ beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa, dan wel naar Nederland. Ook al zullen niet alle ontwikkelingen op korte termijn impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang voor het actuele beeld. De landen zijn in alfabetische volgorde per regio gerangschikt. De regio's zijn achtereenvolgens Zuid-Amerika, Sub-Sahara Afrika, Noord-Afrika, Azië, het Midden-Oosten, en Europa.

2.1 Zuid-Amerika

2.1.1 Colombia⁴

In Colombia vonden de afgelopen maanden geen relevante nieuwe ontwikkelingen plaats. De Paz Total onderhandelingen lopen nog steeds. Er zijn geen belangwekkende, relevante zaken voorgevallen op het gebied van politiek en economie.

2.1.2 Venezuela

In Venezuela bereidt het regime zich voor op de presidentsverkiezingen van 2024. De huidige president Maduro zit stevig in het zadel nadat hij een krimpende economie, een exodus van landgenoten, een interim regering en internationale sancties heeft overleefd.⁵ Nieuw gekozen presidenten in omringende landen, waaronder van Colombia en Brazilië, halen de banden aan met Venezuela, wat zijn legitimiteit als president ten goede komt.⁶ De VN deblokkeert in de komende weken 3 miljard dollar aan Venezolaanse tegoeden in het buitenland in de hoop om Maduro weer aan de onderhandelingstafel met de oppositie te krijgen. Zo dient Maduro onder meer de datum voor de presidentsverkiezingen in 2024 bekend te maken. Het geld is bestemd voor zaken die het leven van de Venezolaanse burgers moeten verbeteren (o.a. het verbeteren van publieke voorzieningen) en zal worden beheerd door de VN. De verwachting is dat vooral Maduro tijdens de verkiezingen hiervan zal profiteren.⁷

Er zijn wel enkele uitdagingen voor president Maduro. Zo is de economische groei na een voorzichtig herstel vanaf 2020 voorbij en maken burgers zich op voor wederom een hoge inflatie, lager lonen en een afname van de koopkracht.⁸ Ook hoeft Maduro voorlopig nog niet te rekenen op het opheffen van de sancties zolang hij geen toezeggingen doet inzake eerlijke, democratische verkiezingen.⁹ De oppositie dient nog een kandidaat te kiezen voor de komende verkiezingen. María Corina Machado heeft de beste papieren. De vraag is in hoeverre de oppositie een vuist kan maken: María Corina Machado werd in juni door het regime uitgesloten van deelname aan de komende verkiezingen.¹⁰

³ In grote lijnen is gekeken naar de 20 herkomstlanden van de meeste asielzoekers in Nederland

⁴ Bron deze en andere vlaggen in dit rapport: <https://flagpedia.net/index>. Geraadpleegd 19-06-2023.

⁵ The Washington Post, 21-07-2023, [She's the front-runner in the race to oust Maduro. He's out to block her](#), geraadpleegd 08-09-2023
ICG, 16-08-2023, [Navigating Venezuela's Political Deadlock: The Road to Elections](#), geraadpleegd 08-09-2023

⁶ AP, 13-01-2023, [Maduro esboza un "bloque de fuerzas" con Brasil y Colombia](#), geraadpleegd 08-09-2023

⁷ El País, 08-09-2023, [3.000 millones de dólares en activos de Venezuela retenidos en el extranjero serán liberados en las próximas semanas](#), geraadpleegd 08-09-2023

⁸ Reuters, 01-09-2023, ['The boom is over': Venezuelans lament end of brief dollarization boost](#), geraadpleegd 08-09-2023

⁹ ICG, 16-08-2023, [Navigating Venezuela's Political Deadlock: The Road to Elections](#), geraadpleegd 08-09-2023

¹⁰ Reuters, 01-07-2023, [Venezuela bars leading opposition candidate Machado from holding office](#), geraadpleegd 08-09-2023

2.2 Sub-Sahara Afrika

2.2.1 Ethiopië

De veiligheidssituatie in Tigray verbeterde de afgelopen periode, maar op andere plekken in Ethiopië zijn nieuwe brandhaarden ontstaan. Volgens de Afrikaanse Unie heeft de TPLF 85% van de wapens overgedragen aan het Ethiopische leger.¹¹ Amhaarse troepen hebben echter nog mensenrechtenschendingen gepleegd in delen van westelijk Tigray die onder hun controle staan.¹² Daarnaast wordt het Eritrese leger verantwoordelijk gehouden voor ontvoeringen in het grensgebied met Eritrea.¹³ Een nieuwe brandhaard is ontstaan in de Amhara regio, nadat de regering in april van dit jaar had aangekondigd speciale milities te willen ontmantelen die tijdens de burgeroorlog aan de zijde van het Ethiopische leger hadden gevochten. Bij confrontaties tussen het Ethiopische leger en Fano milities zijn in juli en augustus minstens 186 doden gevallen.¹⁴ Daarom heeft de regering op 4 augustus de noodtoestand uitgeroepen in dit gebied.¹⁵ Ook bleef het onrustig in de Oromia regio. Bij confrontaties tussen het Ethiopische leger en het *Oromo Liberation Army* zijn burgers om het leven gekomen en demonstranten gearresteerd.¹⁶ Verder heeft de *Ethiopian Human Rights Commission* vastgesteld dat het aantal willekeurige arrestaties en intimidaties van leden van politieke oppositiepartijen, mediapersoneel en maatschappelijke organisaties is toegenomen.¹⁷ Tot slot heeft de VN gemeld dat er in juni honderden Eritreeërs zijn gedeporteerd.¹⁸

2.2.2 Eritrea

Sinds de vorige Migratieradar is er weinig veranderd in de binnenlandse politieke situatie in Eritrea. Daarom blijven de belangrijkste redenen waarom mensen het land ontvluchten onverminderd van kracht. Vluchtelingen uit Eritrea, Ethiopië en Somalië kiezen vaak voor de oosterse route om te vluchten. Op deze route steken ze over naar Jemen, op het Arabisch schiereiland. Vanuit Jemen reizen ze naar Saoedi-Arabië. Volgens Human Rights Watch (HRW) hebben de Saoedische grensautoriteiten sinds maart vorig jaar honderden migranten gedood, waaronder ook kinderen. Overlevenden zijn naar een detentiecentrum gebracht en mishandeld. De Saoedische autoriteiten gaan onverminderd door met deze mensenrechtenschendingen.¹⁹ In de vorige versies van de radar is uitgebreid ingegaan op de rol die Eritrea in het conflict in Tigray speelt. Inmiddels hebben de Eritrese troepen zich in het grensgebied van Eritrea met Ethiopië teruggetrokken. Daar hebben zij nog gebieden onder hun controle. Hier plegen zij mensenrechtenschendingen^{20 21} en worden zij verantwoordelijk gehouden voor het belemmeren van hulpverlening.²²

¹¹ BBC News, 26-05-2023, [TPLF hands over 85 percent of weapons to Ethiopian army](#).

¹² Africa News, 10-08-2023, [Ethiopia: the army has "liberated" major towns in Amhara, according to the government](#), met abonnement te raadplegen via Factiva.

¹³ The Guardian, 09-08-2023, [‘People are under siege’: why Ethiopia’s war in Tigray isn’t over](#).

¹⁴ JERPO, 30-08-2023, [Dozens killed in clashes in Ethiopia](#), met abonnement te raadplegen via Factiva.

¹⁵ Africa News, [Ethiopia: the army has "liberated" major towns in Amhara, according to the government](#), met abonnement te raadplegen via Factiva.

¹⁶ Addis Standaard, 31-08-2023, [Analysis: Gov't decision resuscitates feud over city ownership, incites six-month long unrest in Southern Oromia](#), met abonnement te raadplegen via Factiva.

¹⁷ AFP News, 12-07-2023, [Arrests, harassment rising in Ethiopia, says watchdog](#), met abonnement te raadplegen via Factiva.

¹⁸ UN, 13-07-2023, [UN experts urge Ethiopia to halt mass deportation of Eritreans](#).

¹⁹ Human Rights Watch, 21-08-2023, [“They Fired on Us Like Rain” Saudi Arabian Mass Killings of Ethiopian Migrants at the Yemen-Saudi Border](#).

²⁰ BBC News, 23-07-2023, [Eritrean forces accused of abducting 56 people from Tigray](#), te raadplegen via Factiva.

²¹ BBC News, 15-08-2023, [Eritrean army accused of raping 22 women in Ethiopia’s Tigray region](#), te raadplegen via Factiva.

²² The Guardian, 09-08-2023, [‘People are under siege’: why Ethiopia’s war in Tigray isn’t over](#).

2.2.3 Nigeria

De eerder dit jaar gekozen president Bola Tinubu riep in juni de noodtoestand uit vanwege de voedselcrisis, die onder andere veroorzaakt wordt door klimaatveranderingen en onveiligheid. De onveiligheid maakt het niet alleen moeilijk om nog werkrachten te vinden die op het platteland willen werken, maar heeft ook effect op de transport van voedselproducten naar de steden. De beloofde bijstand voor de armste gezinnen – zo’n tien euro per maand voor een half jaar – kwam er niet, en de deelstaten maakten geen haast met het besteden van het door de landelijke overheid uitgetrokken armoedebestrijdingsbudget.²³ Volgens UNICEF zouden 17,7 miljoen mensen honger lijden en zo’n 35 miljoen kinderen onder de 5 jaar ondervoed zijn.²⁴

Daarbij komt nog dat Tinubu in zijn inauguratiespeech op 29 mei 2023 de decennialange subsidie op brandstofproducten, waaronder benzine, afschafte. Een belangrijk effect van de afschaffing van de subsidies zijn de hogere transportkosten als gevolg van de hoge brandstofprijzen, die een directe impact hebben op de landbouwproductie. Landbouw-grondstoffen en -productie vereisen dat energie naar de boeren wordt getransporteerd en dat de machines voor de voedselproductie van stroom worden voorzien. Als zodanig hebben de hoge transportkosten de voedselonzeekerheid in het land vergroot, omdat consumenten moeite hebben om dagelijkse maaltijden tegen hogere prijzen te kopen.²⁵

2.2.4 Somalië

Zoals in de vorige Migratieradar al aangekondigd, is in de afgelopen periode de African Union Transition Mission in Somalia (ATMIS) afgeslankt met tweeduizend manschappen. Ook werden er 6 militaire bases overgedragen aan het Somalische leger. Tevens werd in deze periode ‘Operation Black Lion’ gelanceerd. Dit is het tweede deel van het vorig jaar augustus gestarte offensief om Al-Shabaab uit Somalië te verdrijven.²⁶ Overigens ging de terugtrekking van de ATMIS-troepen niet geheel zonder kritiek gepaard. Zo zei de vicepresident van de deelstaat Jubaland, een regio die zowel aan Kenya als aan Ethiopië grenst, dat het voor Somalische strijdkrachten “moeilijk” zal zijn om gebieden te beveiligen die door de ATMIS-troepen worden ontruimd.²⁷

Verder kondigde de Keniaanse regering in mei aan om de grens met Somalië, die sinds 2011 officieel gesloten is, binnen 90 dagen weer te heropenen. Echter, door een reeks van aanslagen in de grensprovincies die gepleegd zouden zijn door Al-Shabaab, is de heropening opgeschort. Destijds werd besloten om de grens te sluiten om een influx van Al-Shabaab strijders tegen te gaan.²⁸ Overigens heeft de sluiting van de grens afgelopen decennium Somaliërs er niet van weerhouden om naar het buurland Kenya te vluchten.

²³ NRC, 12-09-2023, Op de markt in Nigeria wordt het voedsel steeds schaarser en duurder, geraadpleegd 13-09-2023

²⁴ Nigerian Tribune, 11-09-2023, 25 million Nigerians at high risk of hunger — UNICEF, geraadpleegd 13-09-2023

²⁵ The Cable, 11-07-2023, Domino effect of petrol subsidy removal on food, income insecurity, geraadpleegd 13-09-2023

²⁶ VOA, 04-07-2023, Somali Official Says Drawdown of AU Force Hasty, Ill Conceived, geraadpleegd 15-08-2023

²⁷ Shabelle Media Network, 05-07-2023, Jubaland opposes drawdown of AU force, says it is hasty and ill conceived, geraadpleegd 14-09-2023

²⁸ The East African, 05-07-2023, Kenya delays reopening border with Somalia, geraadpleegd 14-09-2023

2.3 Noord-Afrika

2.3.1 Algerije

Politieke Ontwikkelingen

Door een reisverbod kon Journalist Khaled Drareni in mei zijn prijs voor de persvrijheid niet in Madrid in ontvangst nemen.²⁹ Amnesty International meldt dat de celstraf van journalist Ihsane El Kadi in juni in beroep verhoogd is van vijf tot zeven jaar. El Kadi, journalist en directeur van een van de laatste onafhankelijke nieuwsagentschappen Radio M en Maghreb Emergent, werd veroordeeld op grond van het aannemen van fondsen voor politieke propaganda en het bedreigen van de staatsveiligheid.³⁰

De Canadees-Algerijnse onderzoeker en auteur van het kritische boek *L'Algérie: L'avenir en jeu*, Raouf Farrah en journalist Mustapha Bendjama zijn beiden veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf op beschuldiging van het publiceren van gevoelige staatsinformatie. Farrah werd ook veroordeeld wegens het ontvangen van geld van buitenlandse mogendheden met als doel de staatsveiligheid te ondermijnen. Farahs vader, die zijn zoon bezocht op het moment van diens arrestatie, kreeg op dezelfde aanklachten een voorwaardelijke gevangenisstraf van een jaar. Hij was eerder op borgtocht vrijgelaten vanwege een verslechtering van zijn gezondheid.^{31 32}

Vluchtelingen en Ontheemden

Er is geen betrouwbare bron die het aantal uitzettingen door Algerije nauwkeurig weergeeft. Volgens cijfers van het Alarme Phone Sahara-team in Assamaka werden vanaf 1 januari tot de staatsgreep in Niger op 26 juli minstens 19.686 mensen van verschillende nationaliteiten, vooral Nigerezen, maar ook andere Afrikanen, vanuit Algerije over de grens met Niger gedeporteerd. Hierbij was sprake van systematisch geweld en misbruik. Deze deportatiecijfers zijn veel hoger dan in vergelijkbare periodes van voorgaande jaren. Zelfs na de staatsgreep gingen de deportaties van Algerije naar Niger door, waarbij 679 gedeporteerden op 31 juli en 1 augustus 2023 in Assamaka aankwamen. IOM wijst erop dat, als gevolg van de reacties op de staatsgreep, verschillende grenzen van Niger met de buurlanden gesloten zijn. Bovendien betekent de huidige sluiting van het luchtruim van Niger, uitgevaardigd ter bescherming tegen de dreiging van militaire interventie door ECOWAS, dat het momenteel onmogelijk is om mensen die besluiten terug te keren naar hun land van herkomst, te evacueren met vliegtuigen.³³

2.3.2 Libië

Politieke en militaire ontwikkelingen

Libië verkeert al meer dan tien jaar in een politieke impasse met op dit moment twee regeringen die het land besturen: de nationale eenheidsregering (GNU) in Tripoli en de door het parlement geïnstalleerde regering in het oostelijk gelegen Tobruk. Begin dit jaar is het 6+6 Committee opgericht met afgevaardigden uit de twee rivaliserende regeringen. Hun doel is overeenstemming te bereiken over de wetsontwerpen voor de president- en parlementsverkiezingen. In juni 2023 hebben de leden van het 6+6 Committee een overeenkomst getekend over de kieswetten, welke op 25 juli 2023 zijn goedgekeurd door het parlement (HoR).³⁴

²⁹ Algeriawatch, 08-05-2023, [Frappé d'ISTN: Khaled Drareni empêché de se rendre en Espagne](#)

³⁰ AI – Amnesty International 20-07-2023, [Haftstrafe für Journalisten verlängert](#), geraadpleegd 07-09-2023

³¹ Al Jazeera 29-08-2023, [Little space for dissent as Algeria sends researcher, journalist to jail](#)

³² AlgeriaWatch 29-08-2023, [Mustapha Bendjama et Raouf Farrah condamnés à la prison fermé](#); Article 19 05-07-2023, [Algeria: Release scholar Raouf Farrah immediately](#), geraadpleegd 07-09-2023)

³³ Alarmephone Sahara 30-08-2023, [August 2023: Deported persons stranded in Assamaka and elsewhere in Niger in conditions that remain precarious. Deportations continued by Algeria](#)

³⁴ The Libya Observer 23-05-2023, [6+6 committee meeting kicks off in Bouznika, Morocco](#)

³⁵ ³⁶ ³⁷ De speciale VN-gezant voor Libië, Abdoulaye Bathily, heeft onlangs bekend gemaakt dat het nu aan het parlement en de hoge raad (HCS) is om de kieswetten af te ronden en uit te voeren.³⁸ De verbetering van de veiligheidssituatie, dankzij de wapenstilstand van oktober 2020, heeft ertoe geleid dat het aantal ontheemden is gedaald van 316.000 in oktober 2020 tot 134.000 in augustus 2022.³⁹ Sporadisch vinden er nog geweldsincidenten plaats. Zo brak er op 14 augustus jl. een gevecht uit in Tripoli tussen de 444 Brigade, een militie gelieerd aan het Ministerie van Defensie van de GNU, en de Special Deterrence Force (SDF), een rivaliserende groep verbonden aan het Ministerie van Binnenlandse zaken van de GNU, waarbij minstens 55 doden zijn gevallen.⁴⁰

Migratie

Volgens het IOM zijn er tussen het begin van 2023 en half augustus 2023 ruim 9.800 migranten op zee onderschept en teruggebracht naar Libië. Verder heeft het IOM in heel 2022 11.200 migranten in Libië geholpen met hun vrijwillige terugkeer naar 21 landen van herkomst.⁴¹ ⁴² In de maand juni 2023 wisten vanuit Noord-Afrika 15.200 migranten Italië te bereiken. Hiervan vertrok 36% vanuit Libië. Aankomsten in Italië vanuit Libië stegen hiermee met 84% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.⁴³ Tegelijkertijd geven gegevens van Frontex aan dat er over een langere periode (mei t/m juli) juist sprake is van een daling in het aantal irreguliere grensoverschrijdingen naar Italië ten opzichte van vorig jaar (-18%). Volgens Unicef heeft het aantal migranten in Libië in 2023 een piek bereikt. Met meer dan 706.000 verspreid over het hele land is dit het hoogste aantal sinds 2016. Hiervan zijn bijna 75.000 kinderen, waarvan 21.000 zonder begeleiding.⁴⁴

2.3.3 Marokko

Marokko als herkomstland

Zie hoofdstuk 5 – Uitgelichte nationaliteiten.

Marokko als transitland

Uit cijfers van de UNHCR blijkt dat Marokko in april 2023 ruim 10.000 vluchtelingen en ruim 9.000 asielzoekers telde, waarvan het grootste aantal Syrisch is (ruim 5.500).⁴⁵

2.3.4 Soedan

Politieke- en veiligheidssituatie

Sinds 15 april 2023 woedt er een oorlog in Sudan tussen het regeringsleger (SAF) en het paramilitaire leger (RSF). Verschillende pogingen om een tijdelijk of permanent staakt-het-vuren te bereiken zijn mislukt en het regeringsleger weigert nog te onderhandelen met de RSF.⁴⁶ ⁴⁷ Op 27 augustus jl. heeft het hoofd van de RSF (Mohamed Hamdan Dagalo 'Hemedti') een 10-puntenplan gepubliceerd waarin nieuwe onderhandelingen worden voorgesteld om een einde te maken aan de oorlog. In het plan wordt o.a. opgeroepen tot federalisme, sociale rechtvaardigheid en een verenigd leger. Het hoofd van de Soevereine Raad en tevens van het regeringsleger (Abdelfattah Al Burhan) heeft het plan van de RSF afgewezen en

³⁵ Al Jazeera 22-06-2023, [Libya 6+6 deal: Loopholes cast doubt on democratic elections](#)

³⁶ AA.com.tr 06-06-2023, [Libyan rivals arrive in Morocco to agree on joint committee's laws for elections](#)

³⁷ Security Council Report 21-08-2023, [Libya: Briefing and Consultations*](#)

³⁸ United Nations press 22-08-2023, [Presidential, Parliamentary Elections in Libya Only Way to Restore Legitimacy of Country's Institutions, Delegates Tell Security Council](#)

³⁹ Reliefweb 26-01-2023, [Libya Humanitarian Overview 2023 \(December 2022\)](#)

⁴⁰ United Nations news 22-08-2023, [Libya: Fierce clashes in Tripoli highlight 'precarious' situation](#)

⁴¹ Libyaupdate.com 21-08-2023, [50 migrants intercepted and returned to Libya - IOM](#)

⁴² IOM Libya 05-07-2023, [IOM Libya 2022 Annual Report](#)

⁴³ UNHCR.org 29-08-2023, [Document - Europe situations: data and trends - Arrivals and displaced populations - June 2023](#)

⁴⁴ Unicef.org 08-08-2023, [Libya-Humanitarian-SitRep-Mid-Year-2023.pdf](#)

⁴⁵ UNHCR 04-2023, [Morocco Factsheet April 2023](#)

⁴⁶ Al Jazeera 30-08-2023, ['Political ploy': Activists, experts rubbish RSF's Sudan peace proposal](#)

⁴⁷ DabangaSudan.org 23-08-2023, [African Union preparing for inter-Sudanese dialogue](#)

beloofde zijn leger een beslissende overwinning.^{48 49 50} Volgens The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) zijn er begin september sinds het begin van het gewapende conflict al ongeveer 7.500 mensen om het leven gekomen. De meeste gevechten vinden plaats in de deelstaten Khartoum en Zuid-Darfur.⁵¹ Door de oorlog en de voordien al bestaande politieke impasse hebben 15,6 miljoen mensen onvoldoende toegang tot voedsel, watervoorzieningen en gezondheidszorg.⁵²

Sudan als herkomst- en transitland

Sudan is zowel een herkomst-, een bestemmings-, alsook een transitland voor asielzoekers, vluchtelingen en migranten. Sinds het begin van het gewapende conflict waren volgens Displacement Tracking Matrix Sudan (DMT) eind augustus ruim 3.600.000 burgers (bijna 720.000 gezinnen) ontheemd geraakt in Sudan en zijn ruim 1.040.000 mensen de grens overgestoken naar Egypte, Libië, Tsjaad, de Centraal Afrikaanse Republiek, Zuid-Sudan en Ethiopië. 68% van de in die landen aangekomen vluchtelingen waren Sudanese onderdanen en 32% waren buitenlandse onderdanen en teruggekeerde vluchtelingen. Bijna 220.000 vluchtelingen zijn teruggekeerd naar Zuid-Sudan, bijna 400 naar Ethiopië en 4.700 naar de Centraal-Afrikaanse Republiek. De meeste aankomsten van vluchtelingen uit Sudan werden gemeld in Tsjaad (41%), Egypte (27,4%), en Zuid-Sudan (22,2%).^{53 54 55}

2.3.5 Tunesië

Op 9 mei 2023 werden verschillende mensen gedood en verwond bij een aanval op de El Ghriba-synagoge in Djerba, waar een pelgrimstocht plaatsvond. Onder de doden waren ook politieagenten.⁵⁶

In augustus 2023 werden drie prominenten van de islamitische Ennahdapartij gearresteerd, waaronder oud-premier Hamadi Jebali. In mei werd partijleider Ghannouchi veroordeeld tot een jaar cel op grond van terreur-gerelateerde aanklachten.⁵⁷ Op 2 augustus werd premier Najla Bouden ontslagen en vervangen door voormalig bankdirecteur Ahmed Hachani.⁵⁸ In mei is in hoger beroep de straf tegen journalist Khalifa Guesmi verzwaaard van een tot vijf jaar cel, omdat hij weigerde zijn bronnen openbaar te maken.⁵⁹ Het financieringstekort loopt in Tunesië ondertussen verder op. Een nieuwe maatregel om de subsidies op bloem te beperken heeft geleid tot een broodtekort. Dit is historisch gezien een bron voor onrust.⁶⁰ Door een nieuwe lening van 500 miljoen dollar van Saudi Arabië krijgt president Said wel wat ademruimte, maar het risico op een faillissement blijft.⁶¹

Tunesië als herkomst- en transitland

De Europese Unie sloot midden juli een strategisch partnerschap met Tunesië op het gebied van migratie.^{62 63} De EU zegde het land 100 miljoen euro toe in ruil voor een harde aanpak van de mensensmokkel, betere grensbewaking en registratie van vluchtelingen in Tunesië. Een lening van 900 miljoen van de EU is overigens conditioneel (en aanvullend) op het ondertekenen van een IMF-akkoord, maar president Kais Saied lijkt niet van plan om de onderhandelingen met het IMF te

⁴⁸ Al Jazeera 28-08-2023, Sudan's RSF floats 'peace plan' as army chief says no deal with 'traitors'

⁴⁹ Voice of America news 29-08-2023, Sudan Army Chief Visits Egypt on First Official Trip Abroad Since Conflict

⁵⁰ The New Arab 31-08-2023, Burhan says Sudan to 'fragment' if conflict not resolved

⁵¹ Acleddata 08-09-2023, Sudan: Deadly Reciprocal Offensives for Strategic Locations in Khartoum and Darfur

⁵² Unicef 2023, 2023 Humanitarian action for Children Sudan

⁵³ IOM 16-08-2023, DTM Sudan - Situation Report (18) | Displacement Tracking Matrix

⁵⁴ UNHCR 2023, Sudan situation

⁵⁵ OCHA 2023, Sudan | Situation Reports

⁵⁶ BBC 10-05-2023, Djerba Tunisia: Worshippers killed near Africa's oldest synagogue

⁵⁷ AlMonitor 06-09-2023, Who are Ennahda leaders arrested in Tunisia's latest crackdown?

⁵⁸ France24 02-08-2023, Tunisian president fires Prime Minister Najla Bouden

⁵⁹ Article19 17-05-2023, Tunisia: Acquit journalist and protect journalists' sources

⁶⁰ AlMonitor 07-08-2023, Baguettes fall victim to Tunisia's economic crisis

⁶¹ France24 20-07-2023, Saudi to give cash-strapped Tunisia \$500 mn in assistance

⁶² De volledige tekst van het Memorandum of Understanding is publiekelijk toegankelijk. Europese Commissie 16-07-2023, Memorandum of Understanding on a strategic and global partnership between the European Union and Tunisia

⁶³ De tekst van het onderliggende comprehensive partnership package is openbaar. Europese Commissie 20-06-2023, EU comprehensive partnership package with Tunisia; Raad van Buitenlandse Zaken 20-07-2023, Verslag Raad Buitenlandse Zaken

hervatten.⁶⁴ In september klonk kritiek uit het Europees Parlement over de trage uitwerking van de plannen en het gebrek aan details over de inhoud van de deal.⁶⁵ Het aantal mensen dat de oversteek van Tunesië naar Italië waagde is niet gedaald, maar juist enorm gestegen. Het Italiaanse eiland Lampedusa heeft half september de noodtoestand uitgeroepen na de komst van meer dan 5000 migranten op één dag.⁶⁶

Na spanningen tussen de lokale Tunesische bevolking en migranten uit Sub-Sahara Afrika in de havenstad Sfax, zijn minstens 1.000 migranten door de politie naar de grenzen met Libië en Algerije in de woestijn gebracht. Volgens mediaberichten zijn hierbij 27 migranten omgekomen.⁶⁷ Internationale hulporganisaties krijgen vrijwel geen toegang tot de grensregio's.⁶⁸ Tunesië en Libië zouden eind augustus zijn overeengekomen een groep migranten te evacueren uit het grensgebied.⁶⁹

2.4 Azië

2.4.1 Afghanistan

Er is niet zoveel veranderd t.o.v. het eerste tertaal van 2023. De Taliban zijn sinds half augustus 2021 aan de macht. Een aantal landen, en ook de VN en de EU, onderhouden contacten/werken samen met de Taliban en de Taliban hebben vertegenwoordigingen in een aantal landen. Officiële erkenning van hun regering blijft echter uit.⁷⁰

De Taliban zitten redelijk vast in het zadel maar er bestaat gewapende oppositie⁷¹ en ISKP, Islamic State in Afghanistan, pleegt nog steeds aanslagen.⁷²

Mensenrechten in zijn algemeenheid en vrouwenrechten in het bijzonder, worden nog steeds ernstig geschonden. Ook in T2 van 2023 werden reeds eerder ingevoerde beperkende maatregelen t.a.v. vrouwen streng gehandhaafd en werden er door de Taliban nieuwe beperkende maatregelen voor vrouwen ingevoerd.⁷³ Verder werden in T2 van 2023 door de Taliban nog steeds door gerechtelijke instanties opgelegde lijfstraffen uitgevoerd.⁷⁴

Tenslotte blijven de economische en humanitaire situatie zeer slecht.⁷⁵

2.4.2 China

In China zijn geen grote veranderingen. De belangrijkste push- en pullfactoren om China te verlaten om naar een ander land te gaan zijn nog steeds vooral de mensenrechtenschendingen tegen etnische minderheden, religieuze groepen en mensen die kritiek uiten op de Communistische Partij van China.

De opkomst van kunstmatige intelligentie lijkt ook geen verandering teweeg te brengen in de censuur van het Chinese internet. Een AI chatbot die is uitgerold door Baidu past censuur toe bij

⁶⁴ AlMonitor 17-07-2023, [EU, Tunisia ink 'strategic partnership' to help economy, stem migrants](#)

⁶⁵ NOS 12-09-2023, [Europees Parlement niet blij met Tunesiëdeal, maar staat praktisch buitenspel](#)

⁶⁶ NOS 13-09-2023, [Italiaanse Rode Kruis slaat alarm: 6000 migranten op Lampedusa](#); Nu.nl 13-09-2023, [Noodtoestand op Lampedusa door aankomst van duizenden migranten](#)

⁶⁷ NOS 09-08-2023, [Libië: zeker 27 migranten dood gevonden in woestijn bij Tunesische grens](#); BBC 12-07-2023, [Tunisia migrant attacks: 'They held a knife to my throat'](#)

⁶⁸ France24 27-07-2023, [Entre la Tunisie et la Libye, des centaines de migrants bloqués dans des conditions difficiles](#); HRW 06-07-2023, [Tunisia: Crisis as Black Africans Expelled to Libya Border](#)

⁶⁹ Infomigrants 11-08-2023, [Tunisia and Libya share responsibility for hundreds of migrants at border](#)

⁷⁰ Middle East Institute 14-08-2023, [Monday Briefing: The Taliban's recognition dilemma two years on.](#); BBC News 14-08-2023, [Should world leaders start talking to the Taliban?](#)

⁷¹ Chatham House 28-07-2023, [The scattered forces opposing the Taliban need support now](#)

⁷² UNAMA 27-06-2023, [Impact of Improvised Explosive Devices on Civilians in Afghanistan 15 August 2021 – 30 May 2023](#)

⁷³ UNAMA 17-07-2023, [Human rights situation in Afghanistan: MAY - JUNE 2023 UPDATE](#) blz. 2, 6.

⁷⁴ Idem blz. 4.

⁷⁵ Security Council Report 31-08-2023, [September 2023 Monthly Forecast](#)

allerlei onderwerpen die door de Chinese autoriteiten als controversieel gezien worden.⁷⁶ Het lijkt er sterk op dat de Communistische Partij van China door wil gaan met het huidige beleid in de provincie Xinjiang, waarbij Oeigoeren en andere Chinese etnische minderheden om arbitraire redenen in strafkampen worden opgesloten.⁷⁷ Ook etnische minderheden buiten de provincie Xinjiang lijken alleen maar meer te maken te krijgen met vormen van onderdrukking, zoals het verbod op bepaalde literatuur of het plaatsen van kinderen op boarding schools: ver van hun ouders, om zo goed mogelijk te assimileren in de Chinese samenleving, ten koste van de eigen cultuur.⁷⁸ Ook voor verschillende religieuze groepen wordt de regulering aangescherpt, allemaal in het kader van de nationale veiligheid van China.⁷⁹

2.4.3 Pakistan

De belangrijkste pushfactoren om Pakistan te verlaten zijn nog steeds **terrorisme en intolerantie ten opzichte van vooral minderheden** (zowel etnisch als religieus), maar ook de behandeling van vrouwen en LHBTI. Het geweld lijkt in Pakistan op te laaien, waarbij zelfs gesproken wordt over de optie om de verkiezingen later dit jaar uit te stellen in het geval er meer aanslagen op politieke bijeenkomsten plaatsvinden.⁸⁰ Daarnaast zijn er het afgelopen tertaal ook andere ontwikkelingen geweest op politiek gebied. Premier Imran Khan werd vorig jaar weggestemd uit het parlement met een motie van wantrouwen. Op 5 augustus 2023 werd hij veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf in een corruptiezaak. Op 29 augustus 2023 echter schorste het Islamabad High Court de gevangenisstraf en bepaalde dat Imran Khan op borgtocht moest worden vrijgelaten. Er is echter direct een nieuwe corruptiezaak tegen hem aangespannen. Imran Khan stelt dat er sprake is van een samenzwering van de Verenigde Staten en het Pakistaanse leger tegen hem.⁸¹ Toen Imran Khan in mei 2023 door 100 paramilitairen werd gearresteerd braken er (deels gewelddadige) protesten uit in Pakistan. In de nasleep hiervan werden duizenden van zijn aanhangers gearresteerd, die gemarteld zouden zijn, om ze zo te dwingen afstand te nemen van Imran Khan en zijn partij Tehreek-e-Insaf. Hoe lang zij vastgehouden worden is (nog) niet duidelijk, maar het leger heeft aangegeven deze mensen in militaire rechtbanken te willen berechten.⁸² Na de arrestatie van Imran Khan in augustus 2023 waren er amper protesten vergeleken met de situatie in Pakistan in mei. Dit lijkt het gevolg van het hardhandige optreden van de Pakistaanse autoriteiten en de intimidatie van de aanhangers van Imran Khan.⁸³

2.5 Midden-Oosten

2.5.1 Irak

Politieke ontwikkelingen

Het aantal strijders van de PMF (voornamelijk sjiitische milities) is de afgelopen twee jaar verdubbeld. Volgens de Iraakse ontwerpbegroting is ongeveer 2,7 miljard dollar gereserveerd voor de PMF, met een personeelsbestand van 238.000 man.⁸⁴

Amnesty International roept op tot opheldering over het lot van honderden verdwenen soennitische mannen nadat ze in contact waren gekomen met de PMF tijdens de bevrijding van IS. Destijds

⁷⁶ Voice of America 31-08-2023, 'Talk About Something Else': Chinese AI Chatbot Toes Party Line

⁷⁷ Radio Free Asia 28-08-2023, Visiting Xinjiang, Xi Jinping doubles down on hard-line policies against Uyghurs

⁷⁸ The Observer 27-08-2023, China wants to erase Tibet. Will Britain stay quiet about this crime?; Radio Free Asia 03-09-2023, China bans book about the early history of the Mongolian people

⁷⁹ Voice of America 31-08-2023, China Issues New Requirements for Religious Groups

⁸⁰ NOS 31-07-2023, IS eist aanslag politieke bijeenkomst in Pakistan op

⁸¹ Al Jazeera 29-08-2023, Despite bail order, Imran Khan remains in jail over 'cypher case'

⁸² The Guardian 05-08-2023, Imran Khan: former Pakistan prime minister sentenced to three years in jail; BBC 08-08-2023, Pakistan: Imran Khan's supporters are silenced but determined

⁸³ idem

⁸⁴ Middle East Eye 10-05-2023, Iraqi documents say Hashd al-Shaabi fighters have doubled in two years

werden de sjiitische PMF-eenheden op grote schaal beschuldigd van het ontvoeren en vermoorden van soennitische jongens en mannen.⁸⁵ Door de uitspraak van het hooggerechtshof in Bagdad van 30 mei 2023⁸⁶ is de Koerdische Regionale regering (KRG) demissionair. Op 2 juli werd het parlement van de KRG officieel ontbonden.⁸⁷ De Iraakse kiesraad heeft de verkiezingen in de KAR uitgesteld naar 25 februari 2024. De regionale verkiezingen vinden plaats in december 2023 en de Independent High Electoral Commission (IHEC) gaf aan geen twee verkiezingen tegelijk te kunnen organiseren.⁸⁸ In augustus zijn drie mannen opgehangen die ervan werden verdacht verantwoordelijk te zijn voor een bomaanslag in een winkelcentrum in Bagdad in 2016, waar 323 doden vielen. Die aanslag was geclaimd door ISIS.⁸⁹ Op 2 september vonden in Kirkuk gewelddadige botsingen plaats tussen Koerden enerzijds en leden van soennitische Arabische stammen, Turkmeense groepen en Asaib Ahl al-Haq anderzijds. Dit gebeurde nadat premier Mohammed Shia al-Sudani besloot dat het Joint Operations Commando van het Iraakse leger zijn hoofdkwartier in Kirkuk moest verplaatsen en het gebouw moest teruggeven aan de Koerdische Democratische Partij (KDP).⁹⁰ In augustus publiceerde IOM een onderzoeksrapport over de patronen en factoren die de migratie van Irak naar Europa beïnvloeden.⁹¹

Irak als transitland

Op 20 mei 2023 werd het Makhmour vluchtelingenkamp omsingeld door het Iraakse leger, wat tot protesten leidde van de kampbewoners. Het kamp in Makhmour was in 1998 opgericht voor Koerdische vluchtelingen uit Turkije en zowel de bewoners als de kampleiding worden ervan verdacht banden te hebben met de PKK. Turkije beschuldigt de PKK ervan de bewoners van het kamp te rekruteren en heeft het kamp meerdere keren aangevallen. Makhmour ligt in de zogenaamde betwiste gebieden. De Iraakse regering maakte vorig jaar bekend controle te willen krijgen over het vluchtelingenkamp.⁹²

2.5.2 Iran

De moraalpolitie die eind 2022 van de straat verdween keert sinds juli langzaam weer terug in het straatbeeld. De autoriteiten proberen met strengere wetgeving het niet dragen van een hoofdoek door vrouwen te ontmoedigen; vrouwen blijven zich echter zonder hoofddoek in de openbare ruimte begeven.⁹³

De watercrisis in Iran neemt toe. Dit zorgt voor voedselonzeekerheid en interne migratie en veroorzaakt waarschijnlijk op termijn grote onrust in het land.⁹⁴

Uit een enquête gehouden in het voorjaar van 2023 blijkt dat meer dan 90% van de respondenten ooit heeft overwogen Iran te verlaten en dat 55% daadwerkelijk heeft geprobeerd Iran te verlaten. Voor emigratie in de toekomst zegt 27% dat die kans groter is dan 90%, 15% dat die kans ligt tussen de 70% en 90% en 18% dat die kans ligt tussen de 50% en 70%.⁹⁵ Een andere bron vermeldt in de kop dat bijna 70% van de deskundigen van kennis-economie-ondernemingen emigreert. Tevens wordt vermeld dat van de Iraniërs in het buitenland maar 14% een definitieve wens heeft terug te keren naar Iran en 62% niet.⁹⁶

⁸⁵ AI – Amnesty International 05-06-2023, [Iraq: Authorities must act to reveal fate of 643 men and boys abducted by government-linked militias](#), geraadpleegd 07-09-2023

⁸⁶ Rudaw 30-05-2023, [Iraqi top court rules self-extension of Kurdistan parliament 'unconstitutional'](#)

⁸⁷ Rudaw 08-07-2023, [Uncertainty plagues Kurdistan Region's democracy](#)

⁸⁸ The Washington Institute 07-08-2023, [Iraqi Kurds Face Legitimacy Issues Amid Election Deadlock and Internal Division](#)

⁸⁹ BBC 29-08-2023, [Three hanged for Iraq bombing that killed more than 300 people](#)

⁹⁰ EPIC 07-09-2023, [ISHM: August 31 - September 7, 2023](#); Al Monitor 13-09-2023, [Explainer: Why Iraq's Kirkuk has reached brink of conflict](#)

⁹¹ IOM 27-08-2023, [Returning from Abroad: Experiences, Needs and Vulnerabilities of Migrants Returning to Iraq: Findings from a Longitudinal Study](#)

⁹² EPIC 25-05-2023, [ISHM: MAY 18 - 25, 2023](#); Rudaw 20-05-2023, [Iraqi army attempts to enter PKK-held Makhmour Camp: local media](#)

⁹³ The New York Times 17-07-2023, [Iran Steps Up Policing of Women Who Defy Strict Dress Code](#); OHCHR 01-09-2023, [Iran's proposed hijab law could amount to "gender apartheid": UN experts](#)

⁹⁴ Institute for the Study of War 30-06-2023, [Iran update, June 30, 2023](#)

⁹⁵ Iran Open Data 15-05-2023, [Poll: 93% Have Considered Leaving the Country](#)

⁹⁶ Iran International 02-08-2023, [Nearly 70% of Knowledge-Based Companies' Experts Emigrating](#)

Turkije versterkt de grens met Iran om illegale migratie tegen te gaan, vooral van Afghanen.⁹⁷

2.5.3 Jemen

Politieke ontwikkelingen en veiligheidssituatie

Sinds het aflopen van de wapenstilstand in oktober 2022 zijn de vijandelijkheden niet opnieuw opgelaid en is er een aanzienlijke daling van het aantal burgerslachtoffers zichtbaar. Bij de frontlinies van Taiz, Marib, Dhale, Hodeida, Shabwa en Sa'ada kwamen wel gevechten voor. VN-gezant Grundberg reisde in mei 2023 naar Jemen en sprak met afgevaardigden van de verschillende strijdende partijen over het maken van concrete onderlinge afspraken om vrede te kunnen bewerkstelligen.⁹⁸

In juni 2023 vond in het Vredespaleis in Den Haag het *Yemen International Forum* plaats als aanvulling op het officiële, door de VN geleide vredesproces, waarbij Jemenieten uit verschillende lagen van de samenleving met elkaar spraken over hun visie op het bereiken van vrede en de toekomst van Jemen.⁹⁹

Vluchtelingen, ontheemden en de humanitaire situatie

In Jemen verblijven volgens de UNHCR ruim 71.500 vluchtelingen uit diverse landen (voornamelijk uit Somalië en Ethiopië).¹⁰⁰ Jemen telt momenteel ruim 4,5 miljoen binnenlandse ontheemden.¹⁰¹

In augustus 2023 werd onder leiding van de Verenigde Naties alle licht ruwe olie (naar schatting 1,14 miljoen vaten) uit de tanker *FSO Safer* gepompt. Hierdoor werd een gigantische olieramp met alle gevolgen van dien voorkomen.¹⁰²

2.5.4 Syrië

Zie hoofdstuk 6.

2.5.5 Turkije

Zie hoofdstuk 5.

2.6 Europa

2.6.1 Oekraïne

In Oekraïne duurt de oorlog voort. Het langverwachte Oekraïense tegenoffensief is in juni begonnen. De tegenaanval vond plaats aan verschillende fronten in onder andere de regio's Donetsk en Zaporizja.¹⁰³ Drie maanden later is van grote terreinwinst geen sprake, maar volgens Oekraïne wordt er nog altijd progressie geboekt en verschuift de frontlinie gestaag.¹⁰⁴ Naar verwachting zal de Russische verdedigingslinie een aanzienlijke uitdaging blijven vormen voor de Oekraïense opmars.¹⁰⁵ Eind mei is de Bachmoet in Donbas na een jaar vechten gevallen, maar de strijd om de Donbas is nog steeds in alle hevigheid gaande.

Russische drone- en raketaanvallen gaan onverminderd door.¹⁰⁶ Ze zijn vaak gericht op de energievoorziening, maar er worden ook veel burgerdoelen getroffen, met veel burgerslachtoffers

⁹⁷ Daily Sabah, 17-08-2023, [Türkiye tightens Iranian border to curb illegal migration](#)

⁹⁸ United Nations 16-08-2023, [Yemen: Warring parties must take concrete steps towards an inclusive peace](#)

⁹⁹ Sana'a Center for Strategic Studies 12-06-2023, [About the Yemen International Forum 2023](#); NOS Nieuws 12-06-2023, [Honderden Jemenieten samen in Den Haag: 'Belangrijk om mét ons te praten'](#)

¹⁰⁰ UNHCR 01-05-2023, [Operational Data Portal Refugee Situations: Yemen](#)

¹⁰¹ UNHCR 04-12-2022, [Operational Data Portal Refugee Situations: Yemen](#)

¹⁰² UNDP 25-07-2023, [United Nations starts removal of oil from decaying tanker in Red Sea](#); UNDP zonder datum, [Safer](#)

¹⁰³ CNN 06-06-2023, [Ukrainian offensive is 'taking place in several directions,' says official](#)

¹⁰⁴ BBC 25-08-2023, [Ukraine: Tracking the war with Russia](#)

¹⁰⁵ Institute for the study of war 26-08-2023, [Russian Offensive Campaign Assessment](#)

¹⁰⁶ BBC 25-08-2023, [Ukraine in maps: Tracking the war with Russia](#)

als gevolg. Medio juli heeft Rusland zich teruggetrokken uit de graandeal met Oekraïne. Hierdoor kan Oekraïens graan niet langer over de Zwarte Zee worden geëxporteerd.¹⁰⁷ Kort daarna is Rusland begonnen met raketbeschietingen van Odessa en andere Oekraïense havensteden.

In de afgelopen maanden heeft Oekraïne meer westerse wapens gekregen waaronder F-16-jachtvliegtuigen. Volgens president Zelensky heeft Oekraïne inmiddels ook haar eigen lange-afstandsraket ontwikkeld.¹⁰⁸

De afgelopen maanden is Oekraïne doorgestaan met de bestrijding van corruptie in het land.¹⁰⁹ Midden augustus kondigde president Zelensky aan dat alle hoofden van de regionale militaire rekruteringskantoren in het land worden ontslagen wegens corruptie.

Volgens OHCHR zijn er sinds het begin van de oorlog tot half augustus 9.444 Oekraïense burgers gedood en 16.940 gewond geraakt.¹¹⁰

Inmiddels bevinden zich begin september bijna zes miljoen Oekraïners in de EU, die onder de het Raadsbesluit (4-3-2022) over de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne vallen.¹¹¹ Oekraïne telt bovendien 5,9 miljoen binnenlands ontheemden.¹¹²

2.6.2 Belarus

De militaire samenwerking tussen Rusland en Belarus verdiepte verder de afgelopen maanden. Voorbereidingen werden getroffen voor een gezamenlijke militaire oefening die in september 2023 plaatsvindt. Al neemt Belarus tot op heden niet direct deel aan de oorlog, het land levert wel een bijdrage. Zo werden Russische militairen in Belarus opgeleid, Russische gewonden in Belarussische ziekenhuizen verzorgd en kon Rusland gebruik maken van Belarussische infrastructuur. Medio juni 2023 is Rusland naar eigen zeggen begonnen met het verplaatsen van tactische kernwapens naar Belarus¹¹³. Daarmee lijkt de samenwerking met Rusland te zijn geïntensiveerd. Na de mislukte opstand van de Wagnergroep eind juni, hadden honderden Wagner-strijders, op uitnodiging van de Belarussische president Loekasjenko, hun toevlucht gezocht in Belarus. Als reactie daarop verklaarden Polen en de Baltische staten hun grenzen met Belarus volledig te sluiten als er een "ernstig incident" zou plaatsvinden waarbij huurlingen van de Russische Wagnergroep betrokken zouden zijn.¹¹⁴

Daarnaast lijkt er opnieuw sprake te zijn van een toename van het aantal migranten, voornamelijk uit het Midden-Oosten en Afrika, dat met hulp van mensensmokkelaars vanuit Belarus de grens met Polen en Litouwen probeert over te steken. Zo vervult Belarus ondanks de grensmuren met zijn twee buurlanden, zijn rol als transitland voor illegale migratie naar Europa, al dan niet na een tussenstop in Rusland.¹¹⁵

Net als in Rusland is in Belarus de repressie verder toegenomen sinds het begin van de oorlog in Oekraïne. Dit raakt onder anderen journalisten, politici van de oppositie, advocaten, demonstranten, en critici van de oorlog.¹¹⁶ Volgens mensenrechtenorganisatie Vyasna telde Belarus op 1 september 1506 politieke gevangenen.¹¹⁷

¹⁰⁷ Inmiddels wordt geprobeerd Oekraïens graan via andere routes over de Zwarte Zee te vervoeren. Nederlands Dagblad 22-09-2023, [Tweede graanschip vertrokken uit Oekraïne na stop graandeal](#)

¹⁰⁸ AP 31-08-2023, [Zelenskyy says Ukraine has developed a long-range weapon, a day after a strike deep inside Russia](#)

¹⁰⁹ GIS Reports 22-05-2023, [Ukraine's other war](#)

¹¹⁰ OHCHR 14-08-2023, [Ukraine: civilian casualty update 14 August 2023](#)

¹¹¹ UNHCR zonder datum, [Operational Data Portal Ukraine Refugee Situation](#)

¹¹² OCHA 19-09-2023, [Ukraine Humanitarian Response 2023; situation report 5 September 2023](#)

¹¹³ BBC 17-06-2023, [Ukraine war: Putin confirms first nuclear weapons moved to Belarus](#); CNN 21-07-2023, [US intel officials: 'No reason to doubt' Putin claims Russia has moved nuclear weapons to Belarus](#)

¹¹⁴ Radio Free Europe, Radio Liberty 28-08-2023, [Poland, Baltics Warn Of Further Border Closures Over Wagner Fears](#)

¹¹⁵ Reporting Democracy 19-07-2023, [How smugglers bring migrants into EU despite Poland's new wall on Belarus border](#)

¹¹⁶ Human Rights Watch 01-2023, [World report 2022 Belarus](#)

¹¹⁷ Vyasna Human Rights center 01-09-2023, <https://prisoners.spring96.org/en>

2.6.3 Rusland

De aanval op Oekraïne bleef in de afgelopen maanden doorgaan. Er werd opnieuw geen aanzienlijke terreinwinst geboekt, wel zijn de Russen erin geslaagd om de maandenlang zwaar bevochten plaats Bachmoet in handen te krijgen. Rusland heeft in de afgelopen periode steeds meer te maken gehad met droneaanvallen op zijn grondgebied, waarvan het Oekraïne beschuldigde. Hierbij ging het niet meer alleen om aanvallen op grensgebieden met Oekraïne, maar ook om doelen verder weg, waaronder Moskou. Daarnaast zijn er ook aanvallen met zee-drones geweest op Russische doelen in de Zwarte Zee, onder meer op marinebases en de Krimbrug.¹¹⁸

Hoewel de statistieken van de betrokken partijen niet altijd betrouwbaar zijn, en cijfers van onafhankelijke organisaties niet volledig, is de invasie in Oekraïne verreweg het dodelijkste conflict voor Rusland sinds de Tweede Wereldoorlog. Naar schatting zijn er al rond 30.000 Russische soldaten gesneuveld sinds het uitbreken van de oorlog, en dit zijn alleen bevestigde gevallen.¹¹⁹ Eind oktober 2022 werd aangekondigd dat de mobilisatie beëindigd werd. Er zijn berichten dat er toch nog mensen worden gemobiliseerd, zij het op kleinere schaal. Over de mate waarin dit gebeurt bestaat onduidelijkheid.¹²⁰ Er zijn vaker geruchten over een aanstaande nieuwe mobilisatiegolf. Tot nu toe zijn daar geen concrete aanwijzingen voor. De autoriteiten steken wel veel moeite in het rekruteren van contractsoldaten, zelfs van buiten Rusland, waaronder in Kazachstan.¹²¹ Daarnaast zoekt Rusland met succes steeds meer militaire samenwerking met Iran en spreken deze twee landen zelfs over een "volledig defensiepartnerschap".¹²²

Het conflict tussen de paramilitaire Wagnergroep van Jevgeni Prigozjin en de Russische legertop bereikte op 24 juni een hoogtepunt. Wagner-eenheden bezetten in de stad Rostov legerinstellingen en begonnen een opmars naar Moskou, die na enkele uren werd gestopt. De Wagnerhuurlingen mochten daarna vertrekken naar Belarus, of zich aansluiten bij het reguliere Russische leger. Jevgeni Prigozjin, de leider van de Wagnergroep, is eind augustus om het leven gekomen bij een vliegtuigcrash, samen met onder meer twee andere kopstukken van het huurlingenleger. Er wordt aangenomen dat president Poetin hier de hand in had.¹²³ Met de dood van Prigozjin wordt de toekomst van de Wagnergroep ongewis.¹²⁴

De afgelopen maanden ging de repressie, die sinds het begin van de oorlog sterker werd, door. Dit raakt onder andere journalisten, vreedzame demonstranten, politieke oppositie, politieke gevangenen, mensenrechtenactivisten, LHBTI en gevangenen.¹²⁵ Sinds het begin van de oorlog is tevens nieuwe wetgeving van kracht, waarmee 'nepnieuws' bestraft wordt, alsmede het in diskrediet brengen van de strijdkrachten. Voor het verspreiden van 'nepnieuws' werden inmiddels 184 strafzaken aangespannen, waarbij in sommige gevallen jarenlange gevangenisstraffen werden opgelegd. In totaal werden meer dan 7182 zaken aangespannen onder administratief recht en 636 strafzaken wegens anti-oorlogsactiviteiten.¹²⁶

¹¹⁸ BBC 25-08-2023, [Ukraine in maps: Tracking the war with Russia](#)

¹¹⁹ Meduza 11-08-2023, [BBC and Mediazona confirm 30,003 Russian soldiers killed in Ukraine](#)

¹²⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken 03-2023, [Algemeen ambtsbericht Russische Federatie](#), blz. 109 en 110.

¹²¹ Meduza 03-08-2023, [Reuters: Russian army recruitment ads appear online in Kazakhstan](#)

¹²² United States Institute of Peace. The Iran Primer 05-09-2023, [Iran & Russia: Burgeoning Military Ties](#)

¹²³ Time 24-08-2023, [What Prigozhin's Death Reveals About Putin's Power in Russia](#)

¹²⁴ BBC 06-09-2023, [What is Russia's Wagner group, and what has happened to its leader?](#)

¹²⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken 03-2023, [Algemeen ambtsbericht Russische Federatie](#), blz. 57; OVD-Info 03-2023, [Wartime repressions summary. March 2023](#)

¹²⁶ OVD-Info 02-8-2023, [Wartime repressions summary. July 2023](#)

3 Ontwikkelingen in Europa

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Europa op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen die in het tweede tertaal van 2023 ingevoerd zijn en, waar van toepassing, van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden. Door de vakantie-reces periode in de zomer is het aantal gepubliceerde beleidsontwikkelingen in juli en augustus beperkt.

3.1 (Beleids)ontwikkelingen in de EU

In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in de EU+ (t/m juli 2023). In de grafieken zijn vaak meerdere maanden en soms jaren weergegeven. De toelichtingen focussen grotendeels op de periode vanaf het voorjaar van 2023, de periode die nog niet onderdeel was van de vorige uitgave van de Migratieradar.

De Europese Raad heeft op 15 mei besloten een **overeenkomst** met Montenegro te ondertekenen over operationele activiteiten van het Europees Grens- en Kustwachtagentschap (Frontex). De overeenkomst maakt het mogelijk **gezamenlijke operaties** te organiseren en in overleg **Frontex**-grensbeheerteams in **Montenegro** in te zetten om migratie naar de EU via Montenegro tegen te bemoeilijken.¹²⁷

Op 7 juni presenteerde Lodewijk Asscher als speciaal **adviseur** van de Europese Commissie een rapport over de ontvangst en integratie van Oekraïense ontheemden in de EU. Europese landen moeten zich volgens hem nu al **voorbereiden op de lange-termijn-integratie van vluchtelingen uit Oekraïne**, want een eventuele terugkeer kan nog lang op zich laten wachten. Zo kunnen spanningen voorkomen worden, zowel in de EU-landen en tussen lidstaten, als in de verhouding met Kyiv. Uit het besluit Oekraïners **direct een verblijfsvergunning** te geven en toe te laten tot de **arbeidsmarkt** kan de EU bovendien een les leren, zegt Asscher. Het kan volgens het rapport dienen als een "**model** van integratiebeleid van **toekomstige groepen** beschermde vluchtelingen en derdelanders".¹²⁸

Op 8 juni zette de Europese Raad een belangrijke stap in de richting van modernisering van het EU-regelboek voor asiel en migratie. Er werd **overeenstemming** bereikt over een onderhandelingsstandpunt over de asielprocedureverordening en over de asiel- en migratiebeheerverordening in het proces naar het nieuwe migratiepact. Dit zal onder andere moeten leiden tot een gemeenschappelijke asielprocedure, het stroomlijnen van procedurele afspraken en een set standaard rechten voor asielzoekers. Dit standpunt zal de basis vormen voor de onderhandelingen tussen het voorzitterschap van de Raad en het Europees Parlement.¹²⁹

Een dag later bereikte de Raad overeenstemming over zijn standpunt voor een **actualisering** van de EU-richtlijn ter **bestrijding** van **mensenhandel**. Gedwongen huwelijken en illegale adoptie zullen expliciet genoemd worden als vormen van uitbuiting die onder de richtlijn vallen. EU-landen moeten er ook voor zorgen dat mensen die willens en wetens gebruik maken van de diensten van slachtoffers van mensenhandel, sancties kunnen verwachten.¹³⁰

Op 11 juni sloot de EU een **overeenkomst met Tunesië**. De overeenkomst bestrijkt vijf onderwerpen, waaronder migratie. Voor het reguleren van migratie via Tunesië komt een **nieuw steunpakket** van de EU voor 2023 van 105 miljoen euro beschikbaar. Dit verdrievoudigt bijna de

¹²⁷ Council of the EU 15-05-2023, [Council will sign agreement with Montenegro on Frontex cooperation](#).

¹²⁸ NRC 7-6-2023, 'Europa moet zich voorbereiden op lang verblijf Oekraïense vluchtelingen'

¹²⁹ Council of the EU 08-06-2023, [Migration policy: Council reaches agreement on key asylum and migration laws](#)

¹³⁰ Council of the EU 09-06-2023, [Fighting human trafficking: Council agrees position for stronger rules](#)

jaarlijkse gemiddelde migratiefinanciering van de afgelopen twee jaar. Daarnaast zal **samen** worden **gewerkt** om **irreguliere migratie** van en naar Tunesië te **bestrijden**, waaronder versterking van het grensbeheer, om zo onder andere het verlies van mensenlevens op zee te voorkomen. Ook zullen de EU en Tunesië de **registratie** en de **terugkeer** verbeteren met volledige eerbiediging van de mensenrechten.¹³¹ Op de overeenkomst was van meet af aan veel kritiek, terwijl er geen merkbaar effect op de migratie was. Europese delegaties waren niet welkom in Tunesië en begin oktober weigerde de Tunesische president de eerste overmaking in het kader van de overeenkomst.¹³²

Onderhandelaars van de Raad en het Europees Parlement zijn het in juni voorlopig eens geworden over regels om de **visumprocedure** te **digitaliseren**. De verordening introduceert de mogelijkheid om online een Schengen visum aan te vragen en vervangt de huidige visumsticker door een digitaal visum. Het doel van het voorstel is tweeledig: de visumaanvraagprocedure efficiënter maken en de veiligheid van het Schengengebied verbeteren.¹³³

De ambassadeurs van de EU-lidstaten hebben in juni **overeenstemming** bereikt over het **onderhandelingsmandaat** van de Raad voor twee wetgevingsvoorstellen over het **verzamen** en **doorgeven** van voorafgaande passagiersinformatie van luchtvaartmaatschappijen. Advance Passenger Information (API) bevat **identificatiegegevens** uit het reisdocument en **basisvluchtinformatie**. Het doel van de twee wetsontwerpen is het grensbeheer aan de buitengrenzen van de EU te vergemakkelijken en terrorisme en zware criminaliteit te bestrijden.¹³⁴

3.2 Beleidsontwikkelingen in Europese landen¹³⁵

3.2.1 België

Wegens een chronisch tekort aan opvangplekken voor asielzoekers wil de Belgische regering gezinnen voorrang geven en heeft besloten om **voorlopig geen opvangplekken** meer te bieden aan **mannelijke aanvragers van asiel**. Er is echter **geen wettelijke basis** voor dit besluit. De staatssecretaris voor asiel en Migratie heeft al achtduizend rechtszaken verloren over de gebrekkige asielopvang onder haar verantwoordelijkheid. De opgelegde boetes weigert ze categorisch te betalen. En er is niemand die de Belgische staat kan dwingen om rechterlijke uitspraken op te volgen. Wel klopte er een deurwaarder bij het kantoor van de staatssecretaris aan. Er werd wat meubilair weggehaald, dat deels door activisten aan de asielzoekers op straat gedoneerd werd.¹³⁶

3.2.2 Duitsland

Vanwege het hoge niveau van irreguliere migratie via de grenzen met Polen en Tsjechië heeft de Duitse minister van Binnenlandse Zaken het initiatief genomen tot een **grotere inzet** van de **federale politie** aan deze delen van de **Duitse grens**.¹³⁷ ¹³⁸ Daarnaast beschuldigten hulporganisaties de Duitse overheid van pushbacks van meer dan 25.000 personen in de Beierse grensgebieden met Oostenrijk.¹³⁹

¹³¹ European Commission 11-06-2023, [EU comprehensive partnership package with Tunisia](#)

¹³² NOS 03-10-2023, [Tunesië weigert financiële steun van Europese Unie na migratiedeal](#)

¹³³ Council of the EU 13-06-2023, [Council and European Parliament agree on rules to digitalise the visa procedure](#)

¹³⁴ Council of the EU 21-06-2023, [Air travel data: Council adopts position on EU laws about data collection and processing](#)

¹³⁵ Exclusief Nederland. Zie § 5.1 voor (beleids)ontwikkelingen in Nederland

¹³⁶ NRC 31-08-2023, [België wil mannen weren bij opvang](#)

¹³⁷ Merkur.de 25-05-2023, [Migration: Grenzkontrollen zu Polen und Tschechien verstärkt](#)

¹³⁸ Eind september besloot Duitsland opnieuw de grenscontroles bij de grenzen met Polen en Tsjechië te intensiveren. NOS 27-09-2023, [Duitsland voert extra grenscontroles uit langs grens met Polen en Tsjechië](#)

¹³⁹ Frankfurter Rundschau 29-05-2023, [Tausende Pushbacks nach Österreich?](#)

Eind mei heeft het Duitse parlement **wetgeving** aangenomen om nieuwe **kansen** te creëren voor **werkzoekenden** uit landen **buiten de EU** en voor **werkzoekende vluchtelingen** die al **in het land** zijn. "Dit wetsontwerp stelt de welvaart in Duitsland veilig", vertelt minister van Binnenlandse Zaken, Nancy Faeser. De minister benadrukt dat Duitsland met de hervorming "de voorwaarden schept om het beste talent uit het buitenland naar het land te halen". Het is onaanvaardbaar dat je zeventien verschillende aanvragen moet invullen om een nieuwe zorgmedewerker het land binnen te halen", voegde ze eraan toe.¹⁴⁰

3.2.3 Hongarije

De Hongaarse regering heeft tussen mei en augustus zo'n 1.400 **veroordeelde mensensmokkelaars met een buitenlands paspoort uit de gevangenis vrijgelaten** om de overbevolking in de gevangenissen terug te dringen. De voorwaarde was dat zij binnen 72 uur het land moesten verlaten. Oostenrijk versterkte direct na aankondiging van de maatregel de grenscontroles.¹⁴¹ Reden voor het vrijlaten is volgens de Hongaarse onderminister van Binnenlandse Zaken dat "Brussel niet bijdraagt aan de kosten van grensbewaking, maar Hongarije straft als de gevangenissen overvol zitten".¹⁴²

3.2.4 Polen

Het Poolse parlement heeft op 15 juni een resolutie aangenomen waarin het zich **verzet** tegen de herplaatsing van asielzoekers en migranten, zoals voorgesteld in het onderhandelingsstandpunt over het **nieuwe EU-migratiepact** dat de Raad van de EU goedkeurde op 9 juni. Volgens het onderhandelingsstandpunt kunnen de lidstaten ofwel een bepaald aantal toegewezen asielzoekers ontvangen, ofwel € 20.000 per jaar betalen voor elke asielzoeker die zij weigeren op te nemen. De leider van de Poolse politieke partij PiS, Jaroslaw Kaczynski, kondigde aan dat het land een **referendum** zal houden over de kwestie van de **herplaatsing** van asielzoekers op dezelfde dag als de verkiezingen gepland voor de herfst.¹⁴³

3.2.5 Verenigd Koninkrijk

De **wet op illegale migratie** kan **van kracht** worden nu de regering halverwege juli een laatste reeks stemmingen in het Hogerhuis heeft gewonnen. De wetgeving staat centraal in de belofte van de premier om te voorkomen dat kleine boten het Engelse Kanaal oversteken. Volgens het wetsvoorstel heeft de minister van Binnenlandse Zaken de wettelijke plicht om **iedereen die het Verenigd Koninkrijk illegaal binnenkomt, vast te houden** en te **verwijderen**, hetzij naar Rwanda, hetzij naar een ander "veilig" derde land. Het Rwanda-plan werd echter in juni door het Hof van Beroep onwettig verklaard en er zijn geen vergelijkbare terugkeerovereenkomsten met andere landen.¹⁴⁴

¹⁴⁰ Tagesschau 23-06-2023, [Bundestag erleichtert Fachkräftezuzug](#)

¹⁴¹ HLN 21-08-2023, [Hongarije heeft 1.385 veroordeelde buitenlandse mensensmokkelaars vrijgelaten](#).

¹⁴² Noordhollands Dagblad, 23-08-2023, [Hongarije laat op omstreden wijze ruim 1400 mensensmokkelaars vrij](#).

¹⁴³ Reporting Democracy 19-06-2023, [PiS to make migrants an electoral issue, though mayors insist they can cope](#)

¹⁴⁴ BBC news 18-7-2023, [Illegal Migration Bill: Government sees off final Lords challenge](#)

4 Ontwikkelingen in Nederland

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Nederland op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen in het tweede tertaal van 2023 die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden.

4.1 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

4.1.1 Aanpassingen landenbeleid

Voor veel herkomstlanden van asielzoekers formuleert de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid specifiek beleid. Nadat de Tweede Kamer hierover is geïnformeerd, wordt dit beleid opgenomen in de Vreemdelingencirculaire. De wijze waarop dit landenbeleid wordt geformuleerd wordt wel gezien als mogelijke pull-factor voor de komst van asielzoekers.

Palestijnen in Libië worden niet langer aangemerkt als risicogroep. Voor het overige blijft het landenbeleid onveranderd.¹⁴⁵

China Actieve beoefenaars en actieve 'gewone' leden van wie bij de autoriteiten bekend is dat zij behoren tot een als **xie jiao**¹⁴⁶ **aangemerkte beweging** worden toegevoegd aan de groepen waarvan wordt aangenomen dat ze systematisch worden blootgesteld aan vervolging in de zin van artikel 1A van het Vluchtelingenverdrag. **(Etnische) moslimgroeperingen uit Xinjiang**, zoals Kazachen, Kirgiezen, Oezbeken en Hui-moslims, en mensenrechtenverdedigers worden aangemerkt als risicogroepen. De regel dat ten aanzien van **Oeigoeren** bijzondere aandacht wordt besteed aan toepasbaarheid van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag is geschrapt.¹⁴⁷

Nigeria Er is nadere uitleg gekomen over wanneer een **vestigingsalternatief** aanwezig kan worden geacht voor vrouwen die vrezen voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking.¹⁴⁸

Rusland Naar aanleiding van een algemeen ambtsbericht van de Minister van buitenlandse zaken over de situatie in de Russische federatie, heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid besloten dat er **vanaf 30 juni 2023 geen besluit- en vertrekmoratorium voor Russische dienstplichtigen meer** geldt. Er vinden individuele beoordelingen plaats van zaken van Russische dienstplichtigen. Als **risicogroepen** worden benoemd:

- politieke activisten, mensenrechtenactivisten en personen die actief zijn in de journalistiek en die daarbij kritiek leveren op de autoriteiten;
- advocaten die politiek gevoelige zaken voeren; en
- medewerkers van ngo's die door de autoriteiten als kritisch worden gezien.

Voor vrouwen uit Tsjetsjenië, Ingoesjetië en Dagestan die aannemelijk hebben gemaakt dat zij te vrezen hebben voor huiselijk of seksueel geweld, en voor LHBTI's wordt geen binnenlands **vestigingsalternatief** aangenomen, tenzij in een individueel geval het tegendeel blijkt.¹⁴⁹

Palestijnse gebieden Het is voor **(staatloze) Palestijnen uit de Palestijnse gebieden met een gegronde vrees** niet mogelijk de bescherming van de autoriteiten te verkrijgen. Ook is de aanname dat er om deze redenen geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is en dat in

¹⁴⁵ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 8-5-2023, nr. 4529322

¹⁴⁶ Xie jiao wordt op internet vertaald als "evil cult": een kwaadaardige sekte. [Chinese-English-Pinyin Dictionary](#)

¹⁴⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 8-5-2023, nr. 4381968

¹⁴⁸ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 9-5-2023, nr. 4501327

¹⁴⁹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 8-6-2023, nr. 4552268

zijn algemeenheid in de Palestijnse gebieden de algemene opvangvoorzieningen voor de opvang van **alleenstaande minderjarigen vreemdelingen** niet beschikbaar en/of toereikend zijn, en de autoriteiten geen zorg dragen voor de opvang. Voor Gaza wordt aangenomen dat UNRWA in algemene zin niet in staat kan worden geacht de levensomstandigheden te bieden die stroken met haar opdracht. Voor alle genoemde omstandigheden geldt het voorbehoud dat dit niet geldt als er in een individuele zaak concrete aanknopingspunten zijn voor het tegendeel.¹⁵⁰

4.1.2 Herbeoordelingen veilige landen van herkomst¹⁵¹

Afgelopen tertaal heeft de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid de status als veilig land van herkomst van **Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië**,¹⁵² **Georgië, Marokko, Tunesië**¹⁵³, **Ghana** en **Senegal**¹⁵⁴ herbeoordeeld. Hieruit volgde dat al deze landen als veilige landen van herkomst aangemerkt blijven. Voor de vijf laatstgenoemde landen gelden er enkele uitzonderingsgebieden en/of uitzonderingsgroepen.

4.1.3 Oekraïne

In zijn brief van 12 mei 2023 schetst de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de gemaakte afspraken over begeleiding en **inzet van Oekraïense psychologen** voor de hulp aan Oekraïense ontheemden uit Oekraïne. Het streven is dat het traject “een eerste aanzet is [red.] tot het actief inzetten van Oekraïense professionals om ondersteuning te bieden aan ontheemden uit Oekraïne”.¹⁵⁵

Op 8 juni 2023 informeerde de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de Tweede Kamer over het plan van aanpak rond de eerder bepaalde beëindiging op 4 september 2023 van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (hierna RTB) voor **derdelanders** met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne die vanuit Oekraïne naar Nederland zijn gekomen en vóór 19 juli 2022 stonden ingeschreven in de BRP¹⁵⁶. De IND informeert hen individueel over de beëindiging van de tijdelijke bescherming en vraagt of ze de asielprocedure willen doorlopen. Tijdens een eventuele asielprocedure hebben de derdelanders recht op opvang van het COA.¹⁵⁷

Op 2 september 2023 besliste de Staatssecretaris vervolgens om voor de gehele groep derdelanders de **beëindiging van de tijdelijke bescherming onder de RTB voorlopig te bevriezen**.¹⁵⁸ Aanleiding hiervoor is een uitspraak van de Raad van State (hierna RvS) op 1 september op een verzoek van een derdelander om een voorlopige voorziening te treffen. Deze uitspraak had als strekking dat de derdelander zal worden behandeld alsof het recht op tijdelijke bescherming op grond van de RTB op hem van toepassing blijft, totdat uitspraak wordt gedaan in zijn hoger beroep. De uitspraak van de RvS geldt niet voor de hele groep derdelanders. Echter, deze uitspraak is een indicatie van wat de RvS gaat doen met de andere verzoeken om een voorlopige voorziening. De RvS benadrukt dat deze beslissing niet vooruit loopt op het eindoordeel. De bevrozing geldt tot de RvS in hoger beroep uitspraak zal hebben gedaan. Tot die tijd houden de derdelanders de rechten die zij aan de RTB ontleen. Ook hadden derdelanders tot en met 15 september 2023 de mogelijkheid om via het specifieke remigratiebeleid Nederland te verlaten.

¹⁵⁰ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 13-7-2023, nr. 4013357

¹⁵¹ Volgens een uitspraak van de RvS moet de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid veilige landen van herkomst elke twee jaar opnieuw beoordelen. Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 26-4-2022, nr. 2885

¹⁵² Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 5-7-2023, nr. 4670487

¹⁵³ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 8-6-2023, nr. 4613257

¹⁵⁴ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 21-8-2023, nr. 4719253

¹⁵⁵ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 12-5-2023, nr. 4652347

¹⁵⁶ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 10-2-2023, 19 637, nr. 3070

¹⁵⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 8-6-2023, nr. 4680279

¹⁵⁸ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 2-9-2023, nr. 4881425

4.1.4 Overige

Door de organisaties in de veiligheids- en migratieketen is onder coördinatie van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid onderzocht of de asiel- en nareisprocedure afdoende zijn ingericht om **signalen** te **onderkennen** die duiden op **mogelijke betrokkenheid bij terrorisme van een asielzoeker of nareiziger**. Ook is daarbij een casus uit januari 2023 tegen het licht gehouden. In deze casus bleek dat alle gebruikelijke stappen doorlopen zijn, maar dat er verdere versterking van de procedure nodig was. Daarom wordt het open bronnenonderzoek tijdens de screeningsfase versterkt. Daarnaast vindt voorafgaand aan een naslagverzoek aan de AIVD een uitgebreider onderzoek in openbare bronnen plaats. Ook wordt verkend welke mogelijkheden er nog zijn op het gebied van informatie-uitwisseling.¹⁵⁹

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid mag **niet méér tijd nemen om een aanvrager van asiel aan een andere lidstaat over te dragen, als deze vreemdeling in een andere vreemdelingenprocedure bezwaar heeft gemaakt**. Het beleid om de overdrachtstermijn in zulke gevallen op te schorten is in strijd met de Europese Dublinverordening. Dat staat in een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 juli 2023).¹⁶⁰ Overdrachten aan een andere lidstaat moeten volgens de Dublinverordening binnen een bepaalde tijd plaatsvinden. Indien dat niet gebeurt vervalt de mogelijkheid tot overdracht.

4.2 Eerste asielaanvragen¹⁶¹

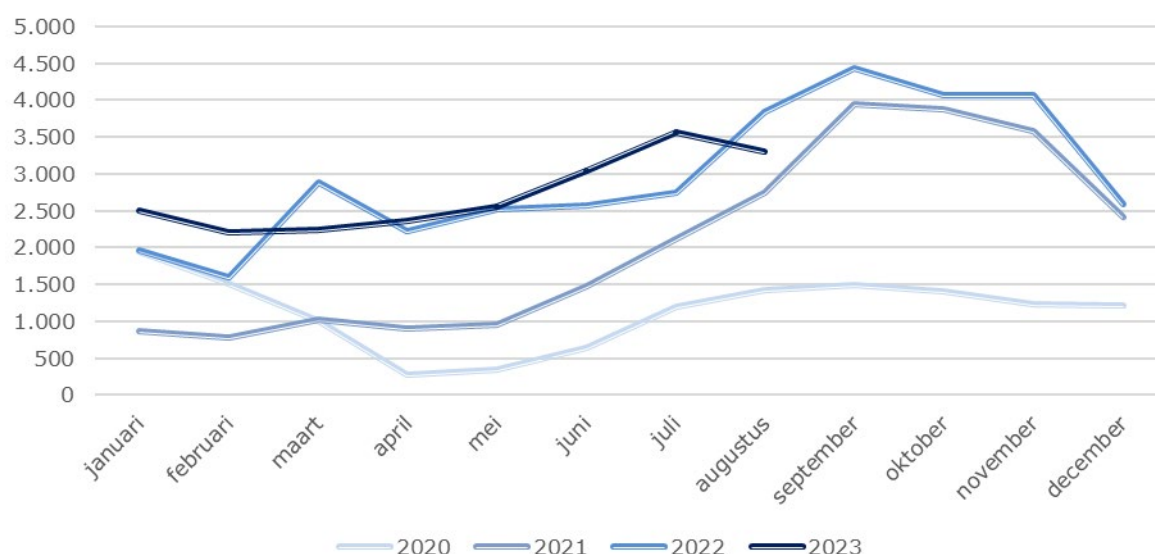
In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in Nederland (t/m augustus 2023). In de grafieken zijn vaak meerdere maanden en soms jaren weergegeven. De toelichtingen focussen zich grotendeels op tertiair 2 van 2023.

¹⁵⁹ Brief van de Minister en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 5-6-2023, nr. 4680454

¹⁶⁰ Raad van State 5-7-2023, Staatssecretaris moet beleid aanpassen over opschorten van overdrachtstermijn in Dublinzaken

¹⁶¹ Vanaf begin juni 2023 zijn er werkvoorraden bij het registreren van asielaanvragen. Hierdoor zit er enige vertraging tussen het verzoek om een aanvraag in te dienen en de daadwerkelijke aanvraag. Soms wordt er een inhaalslag gemaakt, soms lopen de voorraden weer op. Dit brengt met zich mee dat asielaanvragen deels later geregistreerd worden dan wanneer iemand zich voor het eerst meldt om asiel aan te vragen. Hierdoor kunnen de maandcijfers van de aantallen asielaanvragen wat afwijken van de daadwerkelijke asielinstroom. Ook voor eerdere periodes met eventuele achterstanden geldt deze kanttekening.

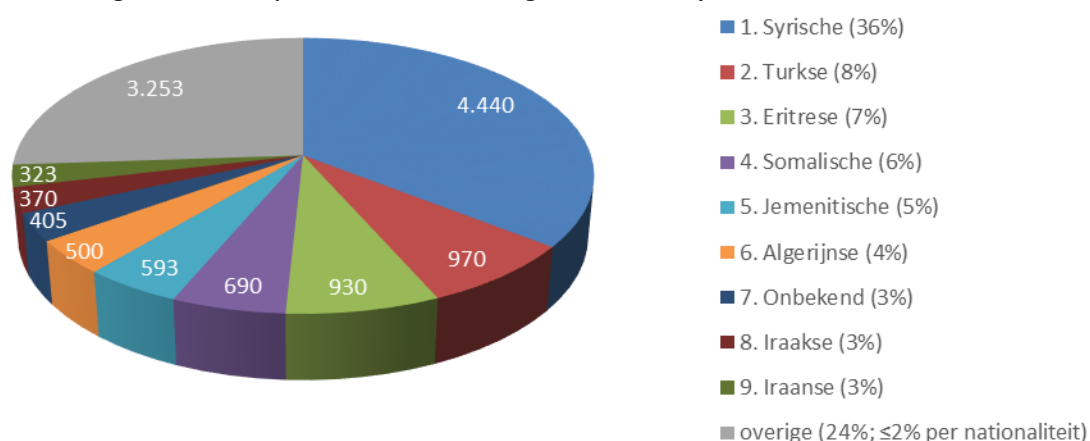
Figuur 4.1 – Aantallen eerste asielaanvragen per maand van januari 2020 t/m juli 2023¹⁶²

➔ **Figuur 4.1:** Het aantal eerste asielaanvragen in Nederland dit jaar **loopt sinds mei op**. Vorig jaar kwam een duidelijke stijging wat later (vanaf augustus). In de eerste vijf maanden van het jaar was het aantal aanvragen gemiddeld vergelijkbaar met vorig jaar (gemiddeld ongeveer 2.300 per maand). In juni en juli zijn er gemiddeld per maand 650 aanvragen meer geregistreerd dan in dezelfde maanden vorig jaar (ong. 3.300 t.o.v. 2.650 per maand).¹⁶³ **Waar in de EU+ de aantallen eerste aanvragen het hele jaar al hoger liggen dan vorig jaar (zie Figuur 4.1), is dat in Nederland in slechts enkele van de maanden het geval.**

4.2.1 Nationaliteiten

Figuur 4.2 – Tien meest voorkomende en overige nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland van mei t/m augustus 2023 (totaal aantal aanvragers = 12.474).

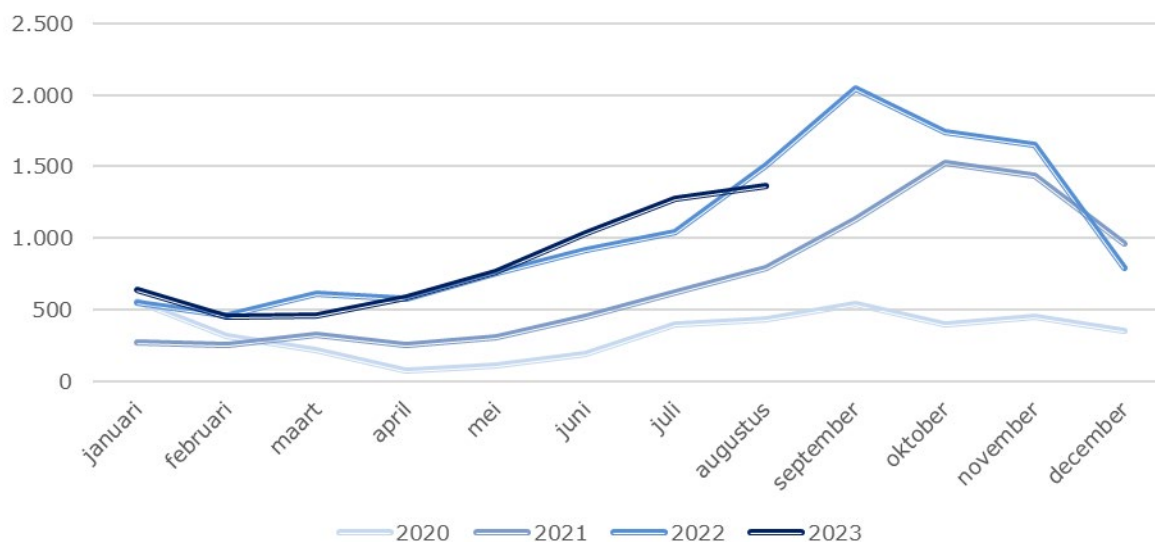
➔ **Figuur 4.2:** **Syriërs** waren in het tweede tertaal van 2023 wederom bij uitstek de meest voorkomende aanvragers van asiel in Nederland (4.440; 36% van alle aanvragen). Dit aandeel is vergelijkbaar met dat in het derde tertaal van 2022 (41%), na een relatief laag aandeel in het eerste tertaal van dit jaar (23%). Op afstand volgen eveneens relatief

¹⁶² Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

¹⁶³ De aantallen zijn zeker ook hoger ten opzichte van de twee jaren daarvoor, maar toen was er sprake van (opheffing van) reisbeperkende maatregelen in verband met covid-19.

gebruikelijke nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland. Alleen Syriërs en Turken komen ook voor in de negen meest voorkomende nationaliteiten van asielaanvragers in de EU+ (zie *Figuur 4.4*).

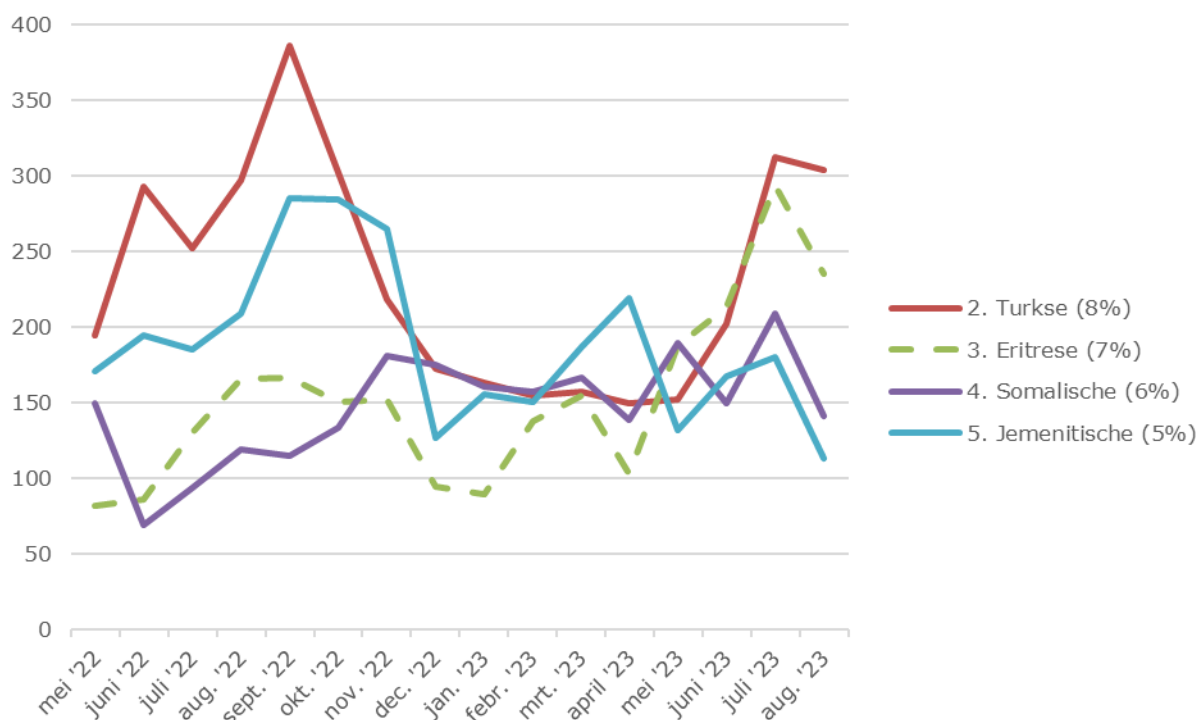
Figuur 4.3 – Aantal eerste asielaanvragen door Syriërs van januari 2020 t/m augustus 2023¹⁶⁴

➔ *Figuur 4.3:* Het verloop van het aantal asielaanvragen door **Syriërs** in Nederland de afgelopen jaren was vergelijkbaar met het verloop van het totale aantal asielaanvragen in Nederland zoals weergegeven in en beschreven bij *Figuur 5.7*. In vergelijking met de aantallen asielaanvragen door Syriërs in de EU+, zette de stijging van het aantal aanvragen door Syriërs in de EU+ vanaf mei 2023 (zie *Figuur 5.5*), in Nederland een maand eerder in. Daarnaast is het aantal aanvragen door Syriërs in Nederland dit jaar tot nu toe vergelijkbaar met vorig jaar, waar het in de EU+ circa anderhalf maal zo hoog is.

¹⁶⁴ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 4.4 – Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende nationaliteiten excl. Syriërs (1)*, van mei 2022 t/m augustus 2023.¹⁶⁵

* De top 10 is gebaseerd op de aantallen aanvragen van mei t/m augustus 2023.

➔ **Figuur 4.4:** Er valt onder andere op dat vooral het aantal eerste asielaanvragen door Turken en Eritreeërs steeg van mei t/m juli 2023. Het aantal aanvragen door **Turken** komt hiermee op vergelijkbare hoogte met vorig jaar in dezelfde maanden (zo'n driehonderd aanvragen per maand), nadat het aantal maanden relatief laag (ongeveer 150 aanvragen per maand) was in het vorige tertaal. Mogelijk heeft de stijging te maken met de aanloop naar en de uitkomst van de verkiezingen die daar in mei 2023 plaatsvonden (zie ook §6.4.1).

Het aantal aanvragen door **Eritreeërs** was van mei t/m augustus 2023 tweemaal zo hoog als in dezelfde maanden een jaar geleden. De verbeterde situatie in Tigray (zie §2.2.1) – een belangrijke eerste bestemming voor vertrekkende Eritreeërs – hoeft hier geen duidelijke rol in gespeeld te hebben, aangezien Eritreeërs mogelijk al (veel) langer onderweg naar Europa waren. De sterke stijging in april 2023 onder Jemenieten zette in de maanden erna niet verder door. Het aantal aanvragen door Somaliërs fluctueerde van april tot en met augustus 2023 relatief sterk tussen de circa 140 en 210 aanvragen per maand.

4.2.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit "veilige landen van herkomst"

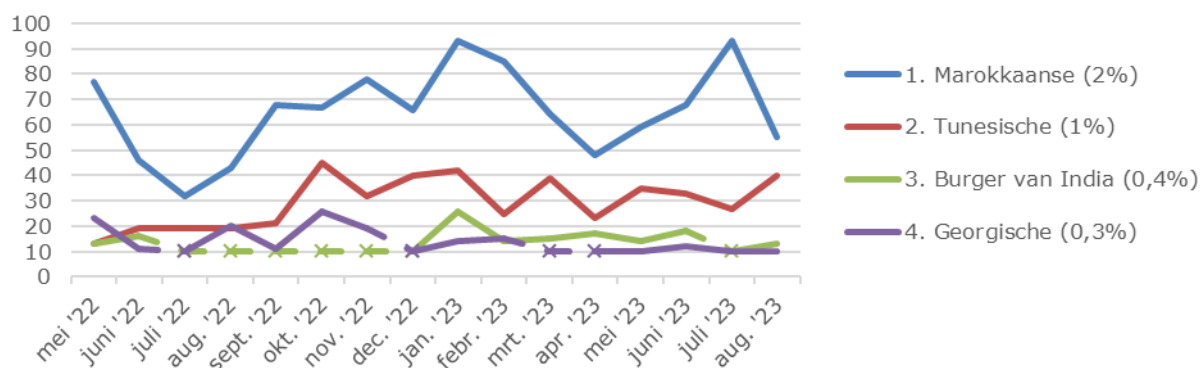
De algemene situatie in een aantal herkomstlanden van asielaanvragers wordt als veilig beschouwd.¹⁶⁶ Dit gaat om alle landen in de EU en landen die op een specifieke lijst van 'veilige landen van herkomst (asielzoekers)' staan. De situatie van landen op deze lijst wordt om het jaar opnieuw beoordeeld. In totaal ontving Nederland van mei t/m augustus 2023 zo'n **600 aanvragen van personen uit 'veilige landen'** (dit zijn er ongeveer zestig minder dan het voorgaande tertaal). Ook het aandeel nam na de stijging vorig tertaal weer iets af naar **vijf procent van de totale asielinstroom in Nederland**. Deze aanvragen werden, net als in de eerste vier maanden van dit

¹⁶⁵ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023.

¹⁶⁶ Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst (asielzoekers)? | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 10-01-2023.

jaar, vooral ingediend door personen met de Marokkaanse (2% van de totale eerste asielinstroom in Nederland), Tunesische (1%), Indiase (0,4%) of Georgische nationaliteit (0,3%).

Figuur 4.5 – Aantal eerste asielaanvragen door vier meest voorkomende nationaliteiten bij 'veilige landen', van mei 2022 t/m augustus 2023.¹⁶⁷

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

➔ *Figuur 4.5:* De aantallen asielaanvragen voor drie van deze vier nationaliteiten was relatief stabiel de afgelopen periode. Het aantal asielaanvragen door **Marokkanen**, de achtste meest voorkomende nationaliteit in de asielinstroom in de EU+ (zie *Figuur 5.4*) en de tiende in Nederland, fluctueert echter meer. Van februari t/m april 2023 daalde het aantal aanvragen relatief sterk om van mei t/m juli weer relatief sterk toe te nemen. Vorig jaar was er in deze laatste maanden juist sprake van een daling. Een mogelijke verklaring is onbekend.

Het aantal aanvragen door **Tunesiërs** is al sinds oktober 2022 ongeveer driekwart hoger dan van januari t/m oktober 2022 (gemiddeld 33 t.o.v. 19 per maand). Ook voor personen met de **Indiase** nationaliteit blijft het aantal relatief hoog ten opzichte van de tweede helft van vorig jaar. Indiërs vragen vaak asiel aan op een Nederlandse luchthaven nadat ze zijn teruggestuurd op hun aankomstluchthaven of nadat ze bij de overstap in Nederland reeds geweigerd zijn op de vervolgvlucht.¹⁶⁸

4.2.1.2 Asielaanvragen en tijdelijke bescherming van personen van visumvrije nationaliteiten

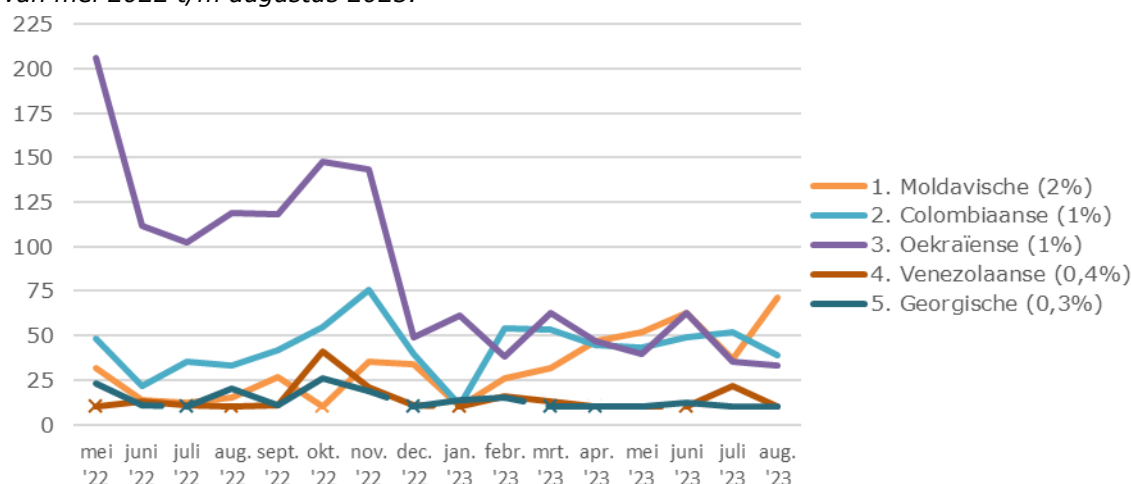
Van een aantal (al dan niet als veilig gedefinieerde) herkomstlanden mogen onderdanen zonder visum (visumvrij) het Schengengebied en dus Nederland inreizen.¹⁶⁹ Sommigen doen hierna een asielaanvraag in Nederland. Van mei t/m augustus 2023 gold dit voor **zes procent van alle eerste asielaanvragen**. Dit gebeurde vooral door **Moldaviërs** (2% van alle eerste asielaanvragen in Nederland) en **Colombianen** (1%). In de eerste vier maanden van dit jaar waren Oekraïners de meest voorkomende visum vrije nationaliteit onder aanvragers van asiel in Nederland. Waar Colombianen en Venezolanen een relatief klein deel van de asielinstroom in Nederland uitmaken, behoren ze in de EU+ tot de vijf meest voorkomende nationaliteiten (elk zeven procent van het totale aantal asielaanvragen in de EU+).

¹⁶⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023. De top vier is gebaseerd op de aantallen aanvragen van mei t/m augustus 2023. Aantallen kleiner dan 10, weergegeven als '10'.

¹⁶⁸ Signaleringsoverleg.

¹⁶⁹ Lijst met niet-visumplichtige nationaliteiten - Schengenvisum.info. Geraadpleegd op 10-01-2023.

Figuur 4.6 – Aantal eerste asielaanvragen door vijf meest voorkomende visumvrije nationaliteiten, van mei 2022 t/m augustus 2023.¹⁷⁰

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

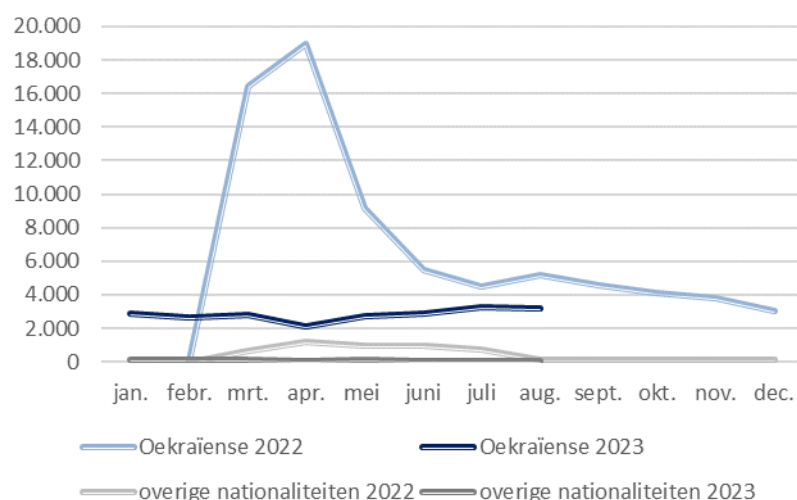
➔ **Figuur 4.6:** Voor drie van de vier meest voorkomende visumvrije nationaliteiten was de instroom van mei t/m augustus 2023 vergelijkbaar met die in de vier maanden ervoor. Alleen voor Moldaviërs was er van begin dit jaar tot en met juni een relatief sterke stijging van tien naar ruim zestig aanvragen per maand en in augustus zo'n zeventig. (Zie meer info over Moldaviërs in §6.2.1).

Het aantal asielaanvragen door **Oekraïners** schommelde vanaf december 2022 rond de 50 per maand en was daarmee bijna twee derde lager dan in de periode ervoor (van mei t/m november 2022 vrij constant met gemiddeld 135 per maand; 2023 T1 209 aanvragen, T2 171 aanvragen). In de laatste twee maanden was het aantal aan de lage kant met ruim dertig aanvragen per maand. In ieder geval komen Oekraïners, als zij aan de voorwaarden voldoen, tot en met 4 maart 2024 in aanmerking voor 'tijdelijke bescherming'.¹⁷¹

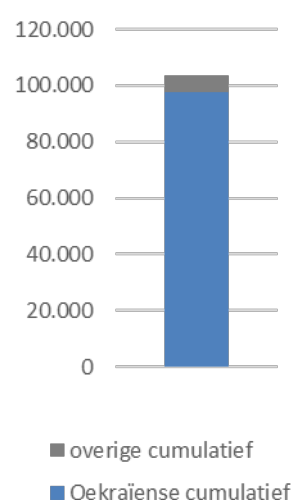
¹⁷⁰ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023. De top vier is gebaseerd op de aantallen aanvragen van mei t/m augustus 2023. Aantallen kleiner dan 10, weergegeven als '10'.

¹⁷¹ Rijksoverheid, 14-10-2022. European Commission extends Temporary Protection Directive. Geraadpleegd op 8-02-2023. Inmiddels is er binnen de Raad overeenstemming over verlenging tot 4 maart 2025.

Figuur 4.7 – Aantal registraties per maand voor tijdelijke beschermingsstatus voor personen met de Oekraïense en overige nationaliteiten, van februari 2022 t/m augustus 2023.¹⁷²

Figuur 4.8 – Aantal geregistreerden eind augustus 2023.¹⁷³

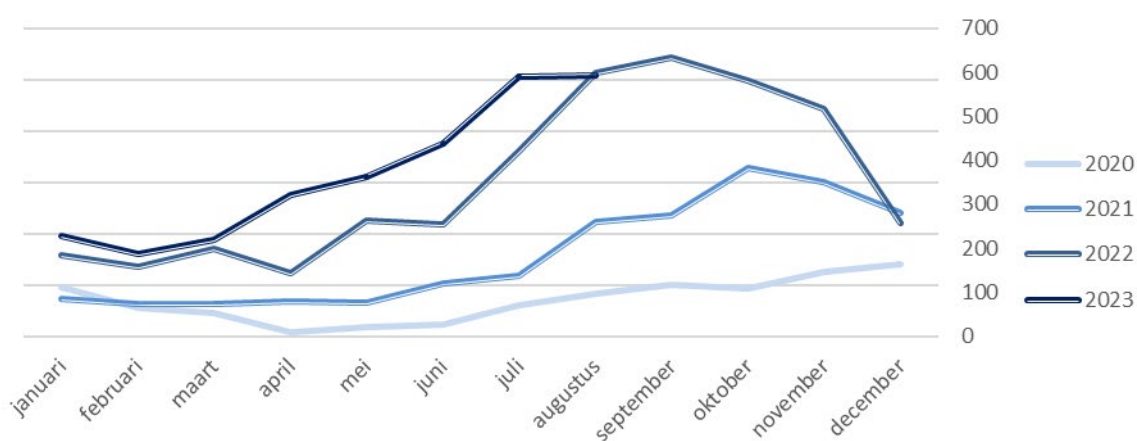

- ➔ **Figuur 4.7:** In juli en augustus 2023 waren er voor het eerst sinds november 2022 weer meer dan 3.000 registraties per maand.
- ➔ **Figuur 4.8:** In augustus 2023 waren er ruim 103.000 personen in Nederland die geregistreerd stonden onder de tijdelijke beschermingsrichtlijn: voornamelijk Oekraïners (94%).

4.2.2 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen

Een specifieke groep binnen de asielinstroom is die van minderjarigen die zonder ouder of andere wettelijk vertegenwoordiger asiel aanvragen.

Figuur 4.9 – Aantal eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjagen in Nederland per maand, van januari 2020 t/m augustus 2023.¹⁷⁴

¹⁷² Het aantal mensen dat onder de tijdelijke beschermingsrichtlijn valt, is gebaseerd op de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie. Deze gegevens krijgt de IND via APM van de RVIG (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens). Zowel de inschrijvingen als de uitschrijvingen zijn meegenomen in deze aantallen. Dit betekent dat de aantallen kunnen fluctueren. De cijfers wijken af van de aantallen in Metis. Hierbij worden namelijk eventuele uitschrijvingen in het gemeentelijke basisregister niet meegenomen. Ook is er een verschil met de aantallen zoals vermeld in de EUAA-rapportages. De levering aan het EUAA is gebaseerd op daglevering waarbij mutaties van eerdere dagen niet worden meegenomen.

¹⁷³ Zowel de inschrijvingen als de uitschrijvingen zijn meegenomen in dit aantal.

¹⁷⁴ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023.

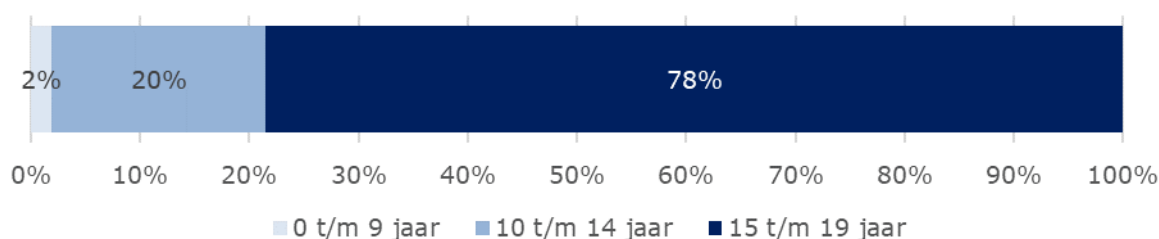
- ➔ *Figuur 4.9* Het aantal alleenstaande minderjarigen in de asielinstroom in Nederland van april t/m juli 2023 was ongeveer anderhalf maal de instroom amv's in dezelfde maanden vorig jaar (gemiddeld 428 t.o.v. 270 per maand).

Figuur 4.10 – Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjagen in Nederland per maand, t.o.v. totaalinstroom, van januari 2020 t/m augustus 2023.¹⁷⁵

- ➔ *Figuur 4.10:* Het aandeel alleenstaande minderjarigen in de asielinstroom is dit jaar al vanaf maart stijgend, waar de stijging vorig jaar in mei inzette. In **juli en augustus 2023** was het aandeel alleenstaande minderjarigen onder aanvragers van asiel zelfs **hoger dan** in alle vier **eerdere jaren**. Ook in de EU steeg het aandeel amv's vanaf maart 2023, maar de percentages in de EU zijn beduidend lager dan in Nederland (3-4% t.o.v. 10-18%; zie ook §4.3.2.2).

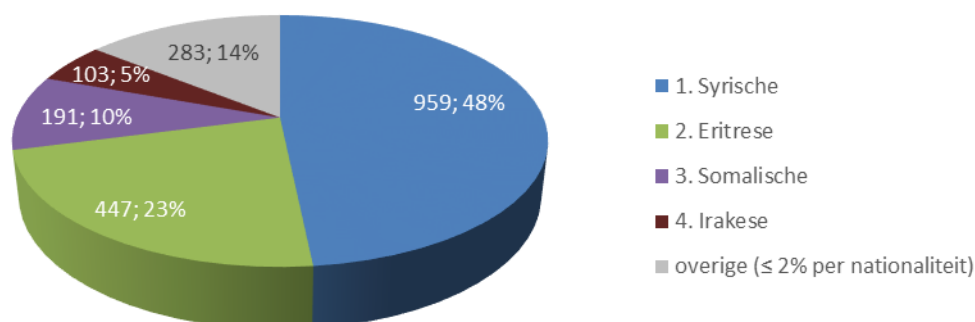
Figuur 4.11 – Leeftijden van alleenstaande, minderjarige asielaanvragers in Nederland van mei t/m augustus 2023 (totaal aantal aanvragers = 1.983).

- ➔ *Figuur 4.11:* **Ruim driekwart** van de alleenstaande minderjarigen die in mei t/m augustus 2023 asiel aanvroegen was **15 jaar of ouder**. Een klein deel was negen jaar of jonger (2%) of zelfs vier jaar of jonger ($N < 10$).

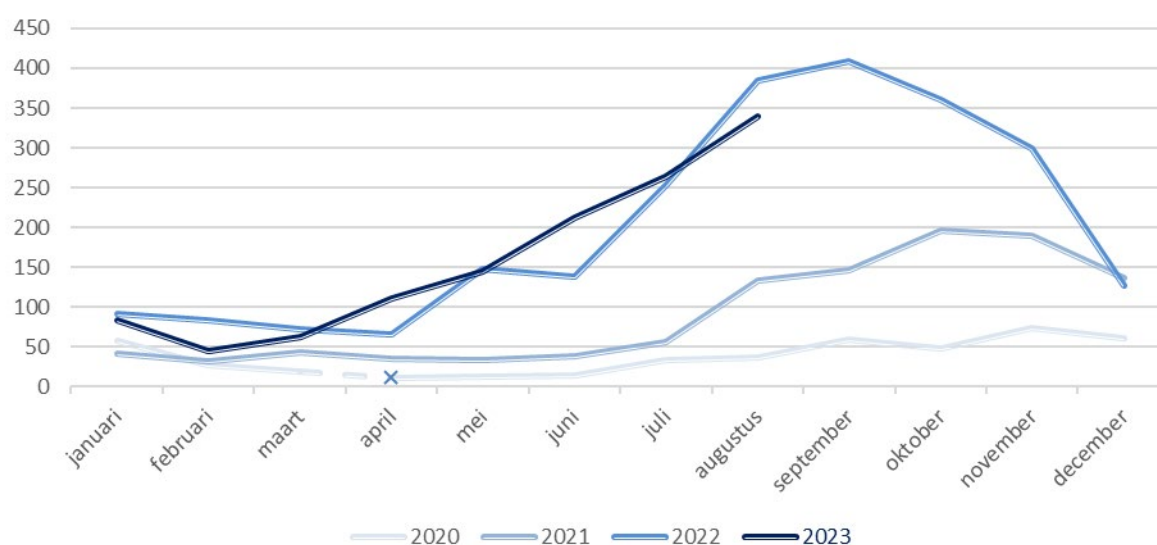
¹⁷⁵ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023.

Figuur 4.12 – Meest voorkomende en overige nationaliteiten onder alleenstaande, minderjarige asielaanvragers in Nederland van mei t/m augustus 2023 (totaal aantal aanvragers = 1.983).

➔ **Figuur 4.12:** Bijna de helft van de alleenstaande minderjarigen die van mei tot en met augustus 2023 asiel aanvroegen waren **Syriërs** en bijna een kwart **Eritreeërs**. Hun aandeel is aanzienlijk groter dan in de totaalinstroom (zie Fig. 5.8): resp. twaalf en zestien procent hoger. In de eerste vier maanden van 2023 was het aandeel Syrische alleenstaande minderjarigen nog 30% dus dit aandeel is de afgelopen maanden zichtbaar gestegen. Het aandeel Somalische alleenstaande minderjarigen van mei t/m augustus is ongeveer de helft van het aandeel van januari tot en met april (bijna 20%). Onder Turken, Jemenieten en Algerijnen (nr. 2 t/m 4 in de totaalinstroom) komen naar verhouding weinig alleenstaande minderjarigen voor.

Figuur 4.13 – Aantal eerste asielaanvragen door Syrische alleenstaande minderjarigen van januari 2022 t/m april 2023¹⁷⁶

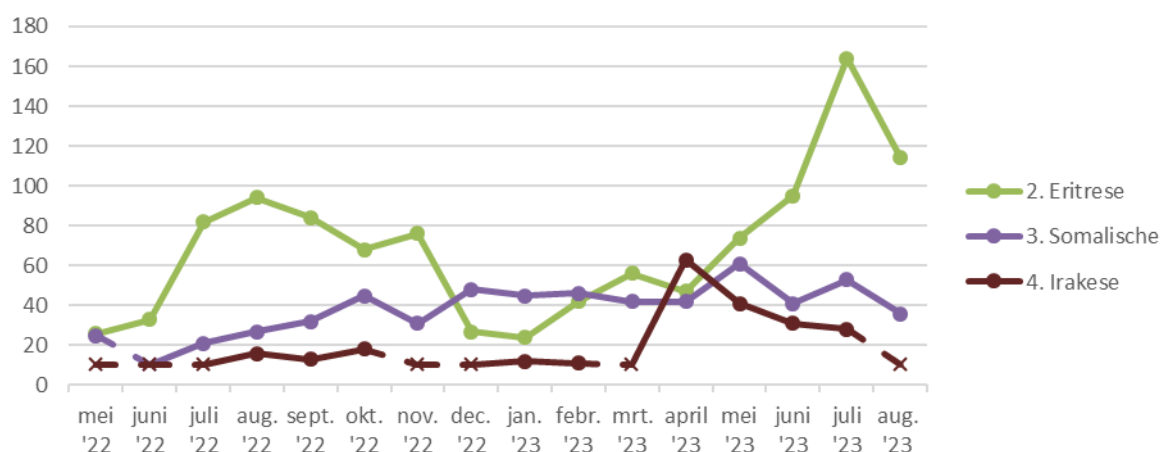

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

➔ **Figuur 4.13:** Het aantal Syrische alleenstaande, minderjarige aanvragers van asiel is tussen februari en augustus 2023 sterk gestegen: van 45 naar 340 (i.e. ong. 7,5 maal zoveel). Het aantal Syriërs in de totaalinstroom steeg ook, maar lang niet zo sterk (bijna maal drie).

¹⁷⁶ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023.

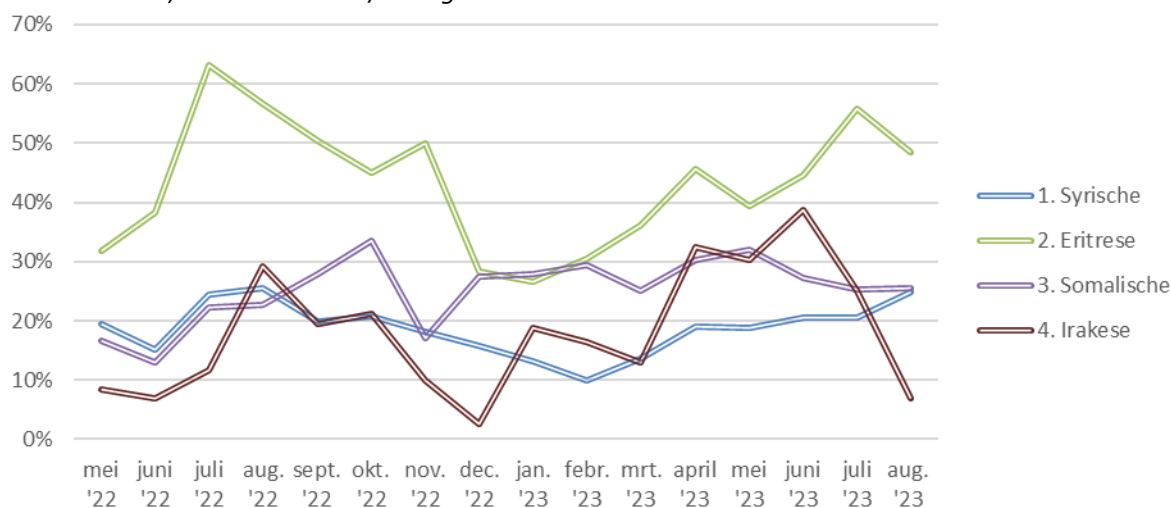
Figuur 4.14 – Aantal eerste asielaanvragen door top-4 nationaliteiten bij alleenstaande minderjarigen excl. Syriërs (1), van mei 2022 t/m augustus 2023¹⁷⁷.

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

➔ **Figuur 4.14:** Het valt op dat er van mei tot en met augustus aanzienlijk meer **Eritrese alleenstaande minderjarigen** asiel aanvroegen dan in de vier maanden ervoor. Vorig jaar juli t/m november lag dit aantal ook vrij hoog, maar toen begon de stijging twee maanden later dan dit jaar en waren de aantallen kleiner dan dit jaar. Het aantal alleenstaande minderjarige Irakezen dat asiel aanvroeg nam tussen april en augustus weer af naar aantallen vergelijkbaar met voor april 2023.

Figuur 4.15 – Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen voor de vier meest voorkomende nationaliteiten onder alleenstaande minderjarigen in Nederland per maand, t.o.v. totaalinstroom, van mei 2022 t/m augustus 2023.¹⁷⁸

➔ **Figuur 4.15:** Onder Eritrese aanvragers van asiel waren relatief veel alleenstaande minderjarigen ten opzichte van de andere drie meest voorkomende nationaliteiten. Dit hangt waarschijnlijk samen met de dienstplicht zoals die in Eritrea geldt. Van april tot en met augustus was vaak bijna de helft van de aanvragers een alleenstaande minderjarige. Onder Syriërs gaat het in dezelfde periode om ongeveer de helft van dit aandeel: zo'n twintig procent per maand. Onder de meeste nationaliteiten is er een stijging van het aandeel zichtbaar richting en in de zomermaanden. Opvallend is de sterke daling in juli en augustus 2023 onder Irakeese aanvragers van asiel.

¹⁷⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023. De top 4 is gebaseerd op de aantallen aanvragen van mei t/m augustus 2023.

¹⁷⁸ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11-09-2023.

5 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk zijn asielaanvragen voor vier nationaliteiten uitgelicht: de Syrische, Turkse, Marokkaanse en Moldavische.¹⁷⁹ Eerst is er aandacht voor ontwikkelingen in de landen van herkomst, inclusief opvang in de regio. Daarna volgt informatie over reisroutes richting de EU op basis van het aantal irreguliere grensoverschrijdingen over land of zee aan de EU-buitengrenzen¹⁸⁰ en richting Nederland op basis van het aantal asielaanvragen op Nederlandse luchthavens¹⁸¹. Daarna wordt voor deze nationaliteiten ingegaan op onder andere de aantallen aanvragen in de EU en Nederland¹⁸² en kenmerken van de aanvragers en afdoeningswijzen in Nederland.

5.1 Syrische nationaliteit

Syriërs zijn al meerdere jaren de meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland. Om meer inzicht te geven in deze groep aanvragers met name de afgelopen maanden is deze groep uitgelicht.

5.1.1 Ontwikkelingen

Tijdens de eerste helft van 2023 dienden Syriërs de meeste aanvragen in de EU+ in. Ook was er sprake van een forse stijging vergeleken met de eerste helft van 2022.¹⁸³ Pushfactor in Syrië voor deze stijging blijft de algehele conflictsituatie in Syrië, waarbij mensenrechtenschendingen, door zowel het Syrische regime als andere partijen, de oorzaak zijn van de ontheemding en het vluchten van Syriërs.^{184 185} Het beeld bestaat dat een deel van de Syrische asielzoekers langere tijd in Turkije, Libanon of een ander land heeft verbleven alvorens door te reizen naar de EU en Nederland. We hebben onvoldoende zicht op de omvang van deze groep en de termijn dat deze asielzoekers elders hebben verbleven. Veranderingen in de situaties in de landen van eerste opvang kunnen ook bijdragen aan de migratiedruk. Zo is bijvoorbeeld bekend dat sinds de Turkse verkiezingen in mei 2023 het aantal uitzettingen van Syriërs uit Turkije is toegenomen (zie §6.2.1). Het is echter moeilijk in te schatten in welke mate dit het zelfstandig vertrek van Syriërs uit Turkije beïnvloedt.

De Syrische president Bashar Al-Assad is terug op het (Arabische) internationale toneel: Syrië is weer welkom in de Arabische Liga. Diplomatieke banden zijn weer aangegaan en bepaalde economische sancties worden opgeheven.¹⁸⁶

¹⁷⁹ De selectie van deze nationaliteiten is gemaakt op basis van een enquête die gehouden is onder de lezers van eerdere edities van de Migratieradar. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten hadden te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland. Vervolgens is door het Migratieradar-team een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten.

¹⁸⁰ Aantallen afkomstig uit het Frontex-datasysteem. Bij het schrijven van deze rapportage beschikte de KMar nog niet over gevalideerde gegevens van de maand april. Waar in de beschrijving een aanvullend beeld wordt geschetst, is gebruik gemaakt van onder meer Frontex-rapportages gebaseerd op voorlopige cijfers.

¹⁸¹ Aantallen door de KMar geëxporteerd uit het Vreemdelingen Basissysteem (VBS). De disclaimers die in hoofdstuk 3 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

¹⁸² Net als in hoofdstuk 5 zijn de aantallen voor Nederland gebaseerd op IND-data en die voor de EU+ op EUAA-data. De disclaimers die hierbij in hoofdstuk 5 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

¹⁸³ EUAA 05-09-2023, [Over half a million asylum applications in EU+ countries, in the first half of 2023](#), geraadpleegd 08-09-2023

¹⁸⁴ SNHR 20-06-2023, [On World Refugee Day: Syria is Still Unsafe, The Return of Millions of Refugees Hinges on Realizing a Democratic Political Change](#), blz. 1, geraadpleegd 08-09-2023

¹⁸⁵ Daarnaast bestaat het beeld dat veel Syriërs die nu asiel vragen in de EU eerder voor langere tijd in landen als Turkije en Libanon hebben verbleven.

¹⁸⁶ Friedrich Naumann Foundation 08-08-2023, [The Syrian-Lebanese Migration Puzzle: A new EU approach?](#); BBC News 07-05-2023, [Arab League: Syria reinstated as Assad rehabilitation continues](#); France24 01-05-2023, [Saudi Arabia, Syria restore diplomatic ties after nearly a decade](#), al deze bronnen geraadpleegd 08-09-2023

De afgelopen jaren was er in Syrië sprake van hyperinflatie. De (economische) protesten kregen in augustus ook een politieke component in de provincies Dera'a en Suwayda met de oproep van demonstranten tot regimeverandering.¹⁸⁷ De protesten tegen de Syrische regering worden in het zuiden van het land steeds heviger, te midden van de wijdverbreide woede over het besluit om de brandstofsubsidies te verlagen, terwijl veel mensen moeite hebben om basisgoederen te betalen vanwege de hyperinflatie.¹⁸⁸ De VN Deputy Special Envoy voor Syrië heeft gewaarschuwd dat Syriërs geconfronteerd worden met 'steeds verslechterende' omstandigheden.¹⁸⁹

De humanitaire hulp aan slachtoffers van de aardbeving van februari 2023 in het noordwesten van Syrië kwam zeer langzaam op gang (vanwege obstructie door de Syrische autoriteiten). Meer dan vier miljoen personen in het noordwesten van Syrië hebben blijvend humanitaire hulp nodig.¹⁹⁰

5.1.2 Asielaanvragers in Nederland

Figuren 5.1 t/m 5.4 geven een beeld van de aantallen Syriërs die in Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland van mei tot en met augustus 2023.

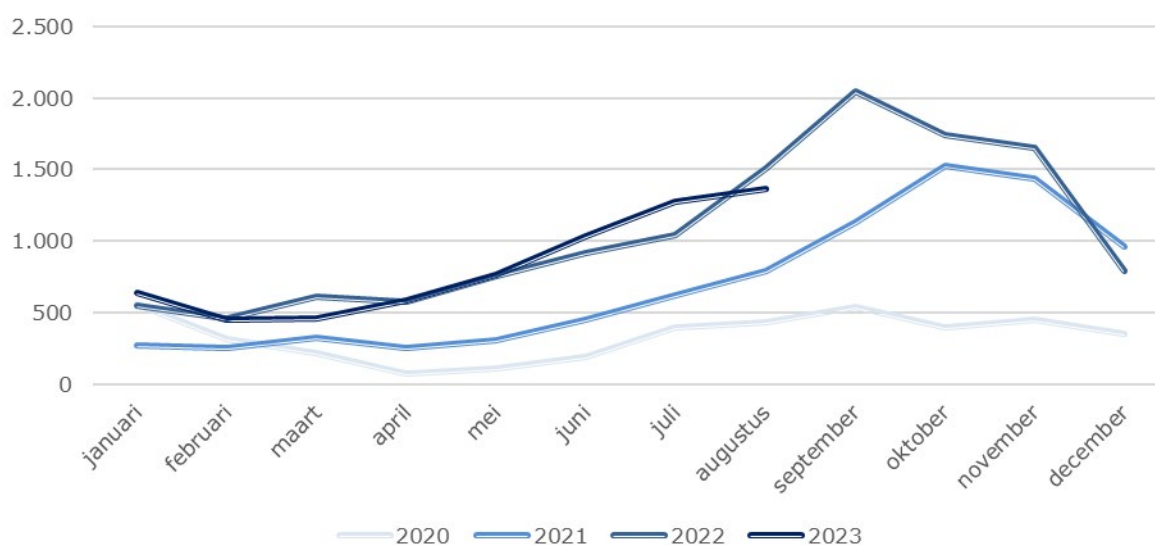
¹⁸⁷ Al-Monitor 25-08-2023, [Anti-government protests take hold in southern Syria](#), geraadpleegd 09-09-2023

¹⁸⁸ BBC News 24-08-2023, [Syria: Protests over growing economic hardship spread in south](#); WFP 13-06-2023, [Syria in crisis: Food ration cuts set to plunge millions into severe hunger](#), ; geraadpleegd op 08-09-2023

¹⁸⁹ UN News 29-06-2023, [Syrians facing 'ever worsening' conditions, top UN officials warn](#), geraadpleegd 08-09-2023

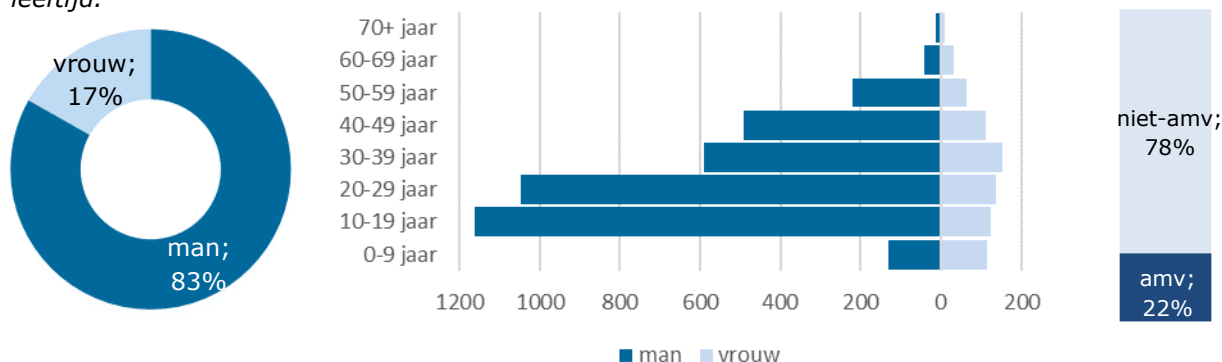
¹⁹⁰ IRC 06-8-2023, [Six months on since devastating earthquakes, increasing humanitarian access to northwest Syria is now critical, the IRC warns](#), geraadpleegd 08-09-2023

Figuur 5.1 – Aantal eerste asielaanvragen door Syriërs in Nederland van januari 2020 t/m augustus 2023¹⁹¹

→ **Figuur 5.1:** In **2023** vroegen er tot en met augustus **ongeveer evenveel** Syriërs asiel aan in Nederland als in dezelfde periode **vorig jaar (ruim 800 per maand)**. Dit is anders dan het beeld voor de EU+ waar dit jaar tot nu toe consequent meer aanvragen van Syriërs zijn ontvangen dan vorig jaar. Ook de stijging waarvan al meerdere jaren vanaf het vroege voorjaar sprake is, is in 2023 zichtbaar.

Figuur 5.2, 5.3 en 5.4 – Syrische asielaanvragers in T2 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.¹⁹²

- **Figuur 5.2:** Zo'n **vier op de vijf** Syrische asielaanvragers zijn **mannen**.
- **Figuur 5.3:** **Ruim de helft van de Syrische mannen** die asiel aanvragen, is **tussen de tien en dertig jaar** (60%). Bij vrouwen is de leeftijdsverdeling gelijkmatiger.
- **Figuur 5.4:** **een vijfde tot een kwart** van de Syrische asielaanvragers vroeg als **alleenstaande minderjarige** asiel aan.

¹⁹¹ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 11 september 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

¹⁹² Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 19 september 2023.

5.2 Turkse nationaliteit

Turken vormen al meerdere jaren één van de meest voorkomende nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland. In het voorjaar zijn er verkiezingen geweest in Turkije. Om deze redenen zijn aanvragers met de Turkse nationaliteit hier uitgelicht.

5.2.1 Ontwikkelingen

Er vonden met regelmaat arrestaties op grotere of kleine schaal plaats van (vermeende) Gülenisten. Zo werd in juni 2023 de nicht van Gülen gearresteerd. Ook heeft Turkije haar oproep aan de VS herhaald om Fethullah Gülen uit te leveren. De Turkse minister van BZK meldde in augustus dat er in de voorgaande twee maanden 254 Gülenisten zouden zijn opgepakt.¹⁹³ Tijdens het HDP-partijcongres in Ankara op 27 augustus 2023 besloot de partij formeel te fuseren met de groen-linkse Yeşil Sol Parti. Dit is het antwoord van HDP op de dreiging van een partijverbod dat al sinds 2021 op de loer lag, nadat het ervan werd beschuldigd dicht bij de PKK te staan.¹⁹⁴ Ekrem İmamoğlu, de burgemeester van Istanbul, is vrijgesproken van belediging van een districtsburgemeester van de AKP in de stad Tuzla in oktober 2022. Het beroep in een andere rechtszaak tegen İmamoğlu wegens het beledigen van leden van de Hoge Kiesraad (YSK) loopt nog.¹⁹⁵ In augustus gaf hij aan zich verkiesbaar te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen van mei 2024.¹⁹⁶

Tijdens Pridemarsen in juni, werden meer dan 1.000 vreedzame demonstranten opgepakt.¹⁹⁷ Tussen 17 en 20 juli heeft de politie van Istanbul meer dan 190 mensen gearresteerd en hen en hun advocaten mishandeld rond een herdenking op 20 juli 2023 van de zelfmoordaanslag van Islamitische Staat (ISIS) in de zuidoost-Turkse stad Suruç in 2015 waarbij 33 jonge socialistische activisten omkwamen.¹⁹⁸

Turkije als transitland

SOHR en Middle East Eye melden dat sinds de Turkse verkiezingen in mei 2023 het aantal uitzettingen van Syriërs uit Turkije is toegenomen.¹⁹⁹ Op 6 september 2023 hebben de EU en de Turkse regering een contract ter waarde van 781 miljoen euro ondertekend, waarin EU-fondsen worden verstrekt voor een sociaal vangnet voor de meest kwetsbare vluchtelingen.²⁰⁰

5.2.2 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuren 5.5 t/m 5.8 geven een beeld van de aantallen Turken die in de EU+ en Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland van mei tot en met augustus 2023.

¹⁹³ Middle East Monitor 25-06-2023, [Turkiye police arrest Gulen's niece](#); Anadolu Ajansı (AA) 14-07-2023, [Türkiye reiterates its call on US to extradite FETO terror leader](#); Turkish Minute 07-08-2023, [Interior minister says 254 people arrested over Gülen links since he took office - Turkish Minute](#)

¹⁹⁴ HDP 27-08-2023, [HDP held its 4th Extraordinary Congress in Ankara](#)

¹⁹⁵ TurkishMinute 12-09-2023, [CHP's İmamoğlu acquitted of charges of insulting AKP district mayor](#)

¹⁹⁶ Al Monitor 15-08-2023, [Istanbul mayor announces reelection bid in Turkey's upcoming local polls](#)

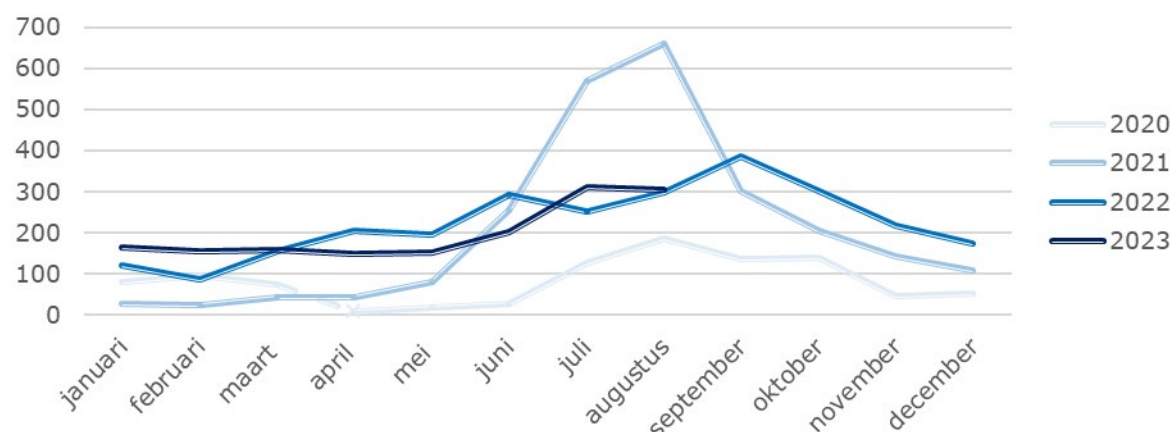
¹⁹⁷ HRW 27-6-2023, [Turkey: Mass Detentions at Pride Marches](#)

¹⁹⁸ HRW 27-07-2023, [Turkey: Istanbul Police Mistreatment of Peaceful Protesters](#)

¹⁹⁹ SOHR 21-07-2023, [Blatant human rights violation. Nearly 30,000 Syrian refugees forcibly deported from Turkey since early 2023](#); Middle East Eye 27-07-2023, [Turkey: After being vilified in elections, Syrian refugees are being deported en masse](#)

²⁰⁰ EEAS 06-09-2023, [EU signs a €781 million agreement with Türkiye to continue support to most vulnerable refugees](#)

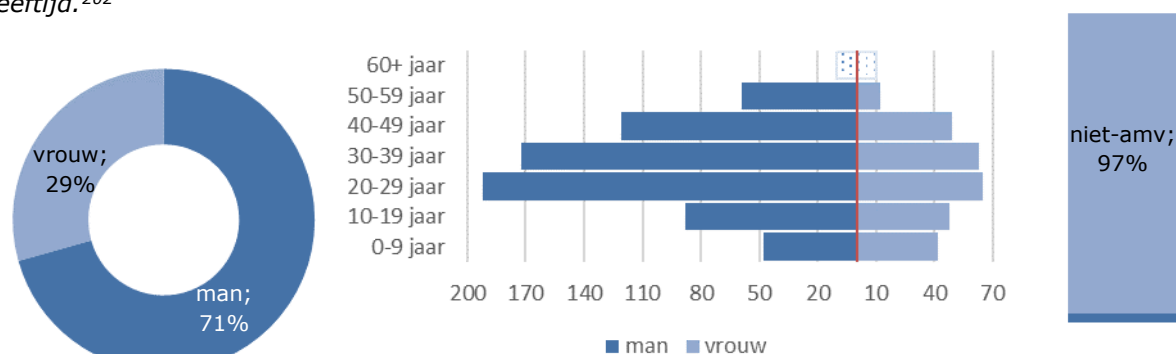
Figuur 5.5– Aantal eerste asielaanvragen per maand door Turken in Nederland van januari 2020 t/m augustus 2023²⁰¹

* aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

➔ **Figuur 5.5:** Van december 2022 tot en met mei 2023 is het aantal asielaanvragen van Turken in Nederland **vrij constant** geweest met ongeveer **160** eerste aanvragen per maand, waar vorig jaar de aantallen eerst wat lager en toen wat hoger lagen. Mogelijk heeft in ieder geval een deel van de Turken de verkiezingen in mei 2023 afgewacht. In juli en augustus 2023 was het aantal **bijna verdubbeld** (gemiddeld **308** per maand). Dit zou zowel met de weersomstandigheden te maken kunnen hebben.

Figuur 5.6, 5.7 en 5.8 – Turkse asielaanvragers in T2 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.²⁰²

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '.....'

- ➔ **Figuur 5.6:** ongeveer **zeven op de tien** Turkse asielaanvragers in T2 van 2023 zijn **mannen**.
- ➔ **Figuur 5.7:** de **helft** van alle Turkse asielaanvragers is **tussen de 20 en 40 jaar**.
- ➔ **Figuur 5.8:** een **klein deel** van alle Turkse asielaanvragers vroeg als **alleenstaande minderjarige** asiel aan (3%).

²⁰¹ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22-09-2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²⁰² Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 19-09-2023.

5.3 Marokkaanse nationaliteit

In oktober 2022 zijn er terugkeerafspraken met Marokko gemaakt. Het aantal asielaanvragen in de eerste acht maanden van 2023 komt in de buurt van het aantal over heel 2022. Er zijn signalen dat Marokkanen via verschillende routes reizen. Om deze redenen is de Marokkaanse nationaliteit uitgelicht.

5.3.1 Ontwikkelingen

Marokko als herkomstland

De Israëlische en Marokkaanse autoriteiten hebben bekend gemaakt dat Israël, als tweede land ter wereld, de Marokkaanse soevereiniteit over het geannexeerde gebied van de Westelijke Sahara erkent. Achtentwintig andere landen hebben reeds consulaten gevestigd in de steden Dakhla en Laayoune. Marokko beschouwt dit als een teken van steun in de kwestie over de Westelijke Sahara.²⁰³

In mei 2023 maakte de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken tijdens een werkbezoek aan Marokko bekend dat Nederland de autonomieplannen van Marokko voor de Westelijke Sahara steunt. In deze plannen krijgt het geannexeerde gebied een verregaande vorm van autonomie, maar het buitenlands beleid en defensie onder controle van Marokko blijven staan, steunt.²⁰⁴

In augustus 2023 werd een Marokkaan veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf wegens het bekritisieren van de Marokkaanse koning. Deze veroordeling volgde naar aanleiding van een Facebookpost over de normalisatie-overeenkomst tussen Marokko en Israël.²⁰⁵

5.3.2 Asielzoekers in en Nederland

Figuren 5.9 t/m 5.12 geven een beeld van de aantallen Marokkanen die in de EU+ en Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland van mei tot en met augustus 2023.

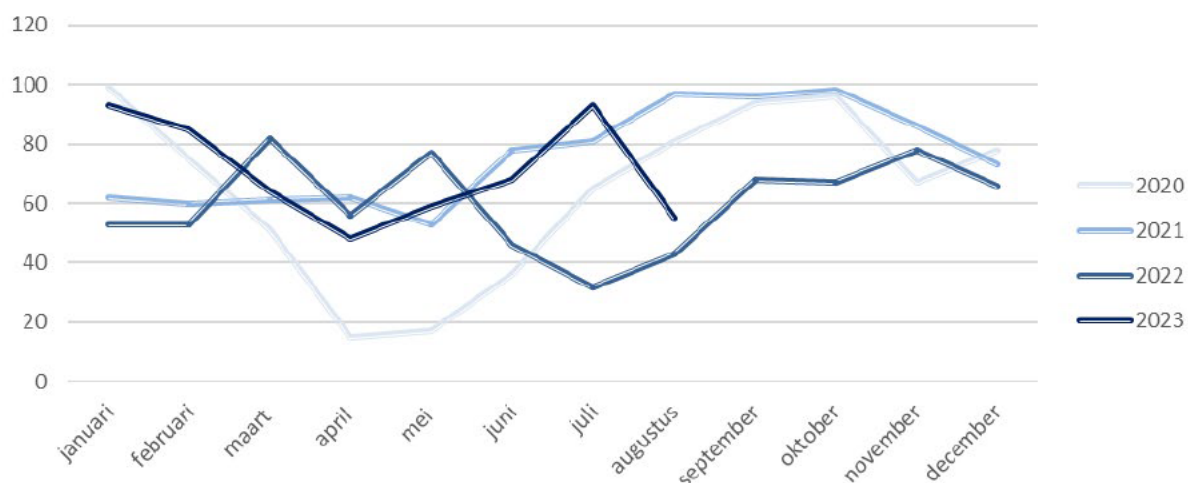

203 Aljazeera 17-07-2023, [Israel recognises Western Sahara as part of Morocco](#); NOS Nieuws 18-07-2023, [Israël erkent Westelijke Sahara als Marokkaans grondgebied](#)

204 NOS Nieuws 11-05-2023, [Ook Nederland steunt Marokko in Westelijke Sahara-kwestie](#)

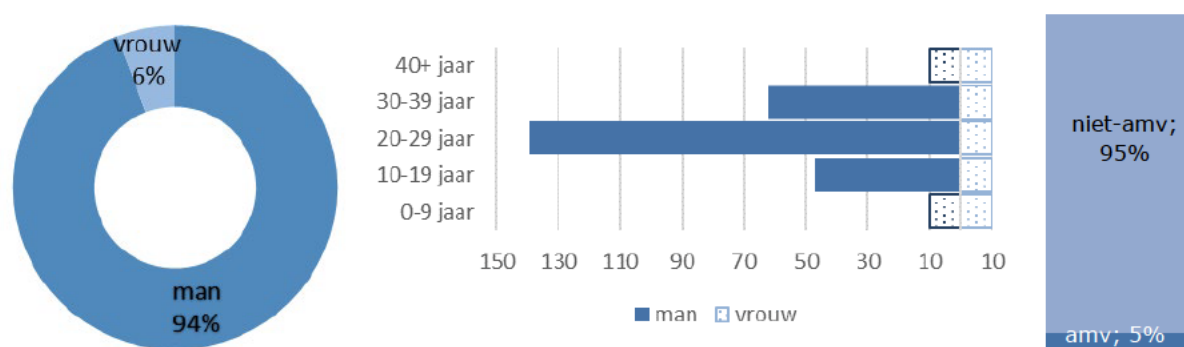
205 The Guardian 03-08-2023, [Moroccan man jailed for five years for criticising king in Facebook posts](#)

Figuur 5.9 – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Marokkanen in Nederland van januari 2020 t/m augustus 2023²⁰⁶

- ➔ **Figuur 5.9:** In Nederland vroegen in 2022 en 2023 tot nu toe ongeveer **50 à 90 Marokkanen per maand asiel** aan. Dit voorjaar kwamen er iets minder aanvragen dan vorig jaar in het voorjaar, in de zomer juist meer.
- ➔ **Figuur 5.9:** Sinds oktober 2022 kan Nederland door **terugkeerafspraken** met Marokko Marokkanen gedwongen terugzenden naar Marokko.²⁰⁷ In de maanden erna vroegen ongeveer evenveel of zelfs meer Marokkanen asiel aan in Nederland. Van januari tot en met september 2022 kwamen er gemiddeld 57 eerste asielaanvragen per maand; van oktober 2022 t/m juli 2023 72.

Figuur 5.10, 5.11 en 5.12 – Marokkaanse asielaanvragers in T2 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd* ($N_{\text{totaal}} = 275$).²⁰⁸

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '.....'

- ➔ **Figuur 5.10 bijna alle** 275 Marokkaanse asielaanvragers in T2 van 2023 waren **man** (94%)
- ➔ **Figuur 5.11: ruim de helft van deze mannen was in de twintig**
- ➔ **Figuur 5.12: een klein deel** van de Marokkaanse asielaanvragers vroeg asiel aan als **alleenstaande minderjarige** (6%; 16 personen).

²⁰⁶ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 19-09-2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²⁰⁷ Meldpunt Vreemdelingendetentie, 11-11-2022. Uitzetting naar Marokko weer mogelijk. Geraadpleegd 22-09-2023.

²⁰⁸ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 19-09-2023.

5.4 Moldavische nationaliteit

Moldaviërs zijn een niet veel voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland, maar de instroom van januari t/m augustus 2023 is reeds hoger dan die in geheel 2022. Daarnaast is Nederland de laatste maanden het tweede ontvangende land in de EU als het gaat om personen met de Moldavisch nationaliteit. Om meer zicht op recente verandering te krijgen, is de Moldavische nationaliteit uitgelicht.

5.4.1 Ontwikkelingen

In de pushfactoren voor de gestage emigratie uit Moldavië is weinig veranderd sinds de laatste keer dat in de Migratieradar op Moldavië is ingezoomd (Migratieradar T1 2022). Nog steeds is de slechte sociaaleconomische situatie in het land de voornaamste reden voor migratie vanuit Moldavië. Dit geldt zowel voor het deel van het land waar de Moldavische autoriteiten het voor het zeggen hebben, als voor Transdnjistrië, het gebied ten oosten van de rivier Dnjestr (Nistru), waar kort na de uiteenval van de Sovjet-Unie een pseudo-staat is ontstaan.²⁰⁹

Naar schatting verblijven er thans iets meer dan 100.000 Oekraïners in Moldavië. Verreweg de meeste Oekraïners die in Moldavië aankomen verlaten het land ook vrij snel weer.²¹⁰

Een deel van de Moldaviërs die in Nederland asiel aanvragen behoort tot de Roma-bevolkingsgroep. Zorgen over de beschikbaarheid van adequate behuizing en voldoende brandstof en voedsel komen onder deze groep geregeld voor.²¹¹

Moldaviërs die afstammen van personen die hun Roemeense staatsburgerschap verloren door de loop van de geschiedenis (het oprukken van het Sovjetleger in 1940, waardoor het deel van Roemenië dat nu Moldavië heet destijds bij de Sovjetunie werd gevoegd) kunnen op aanvraag het Roemeense staatsburgerschap herkrijgen. Volgens Roemenië hebben 758.546 Moldaviërs hiervoor een aanvraag ingediend en zijn 144.434 aanvragen nog in behandeling.²¹²

5.4.2 Asielaanvragers in Nederland

Figuren 5.13 t/m 5.16 geven een beeld van de aantallen Moldaviërs die in de EU+ en Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland van mei tot en met augustus 2023.

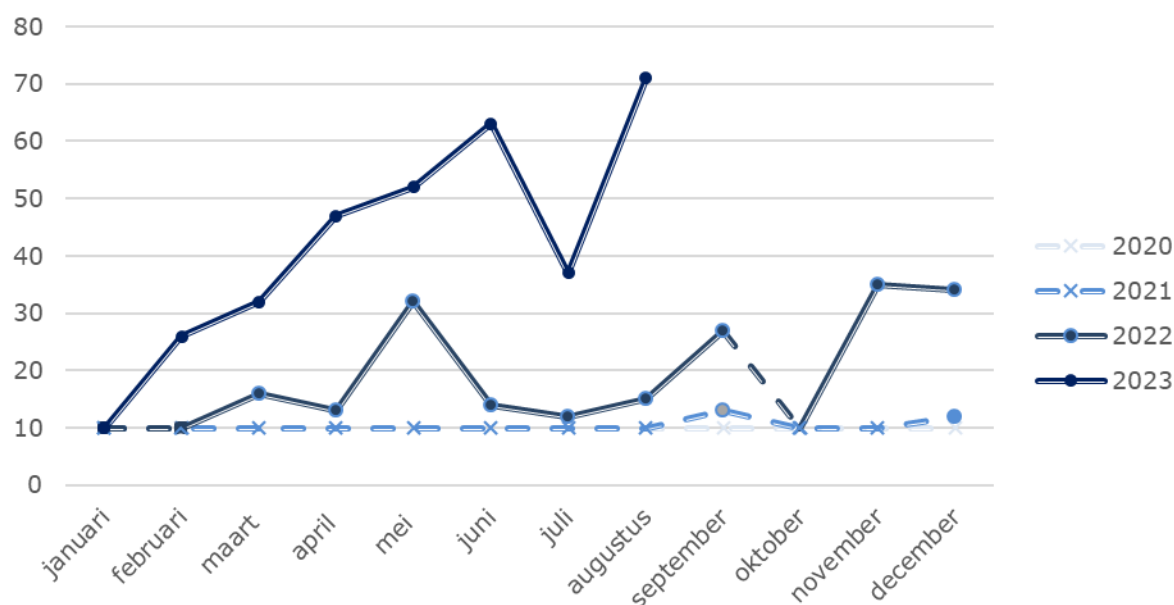
²⁰⁹ BalkanInsight 23-03-2023, [Desperate to Earn, Moldovans Risk Exploitation in Western Europe](#); deGruyter.com 11-04-2021, [Shrinking Transnistria. Trends and Effects of Demographic Decline in a De Facto State](#)

²¹⁰ Reliefweb 21-03-2023, [Moldova: The 2022 Participatory Assessment Report for refugees, asylum seekers and stateless persons in the Republic of Moldova \[EN/RO\]](#)

²¹¹ Reliefweb 12-04-2023, [Republic of Moldova: Roma Community Needs Assessment \(12 April 2023\)](#)

²¹² The London School of Economics and Political Science 04-12-2022, [Q and A with Dr Eleanor Knott on Kin Majorities: Identity and Citizenship in Crimea and Moldova](#); Balkan Insight 27-05-2021, [Quarter of Moldovans Now Have Romanian Passports](#)

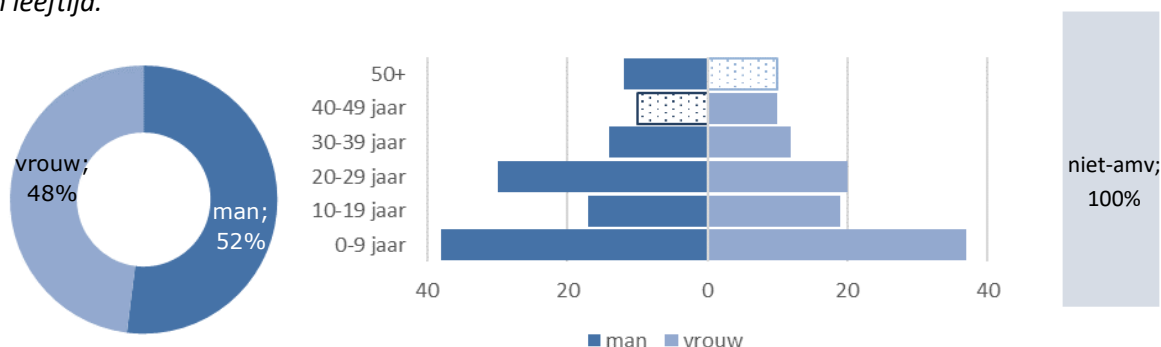
Figuur 5.13 – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Moldaviërs in Nederland van januari 2020 t/m augustus 2023²¹³

* aantallen <10 weergegeven als '-----x'

- ➔ **Figuur 5.13:** Pas **sinds maart 2022** vragen iets meer dan een enkele Moldaviër in Nederland asiel aan. Mogelijk houdt dit verband met de aanvang van de oorlog in buurland Oekraïne in februari 2022, hoewel dit verband hierboven niet bleek uit Europese cijfers. Tot en met maart een jaar later ging het om gemiddeld ongeveer twintig aanvragen per maand, van **april t/m augustus 2023** om **meer dan het dubbele** (gemiddeld 54 per maand).

Figuur 5.14, 5.15 en 5.16 – Moldavische asielaanvragers in T2 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.²¹⁴

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '-----'

- ➔ **Figuur 5.14:** Er vroegen **ongeveer evenveel Moldavische mannen als vrouwen** asiel aan in T2 van 2023.
- ➔ **Figuur 5.15:** **Jonge kinderen** zijn een **relatief groot deel** van de Moldavische asielaanvragers (ongeveer één derde was negen jaar of jonger)
- ➔ **Figuur 5.16:** Er was **geen enkele** asielaanvraag van een **alleenstaande, minderjarige**, Moldavische.

²¹³ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22-09-2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²¹⁴ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 19-09-2023.

